

Pomořanský levoboček

Jiří Fišer

Tento příběh věnuji svému studentovi, kolegovi a kamarádovi Jiřímu.

*Vladislav svému králi a příteli,
pozdravení a přání dlouhého zdraví.*

Tenhle dopis Ti posílám nejen jako závěrečnou zprávu mí inspekční cesty do Střekyňského Oseka, kam jsi mě vyslal před měsícem, ale především jako žádost o konzultaci ve věci politického vývoje v Pomořanské zemi.

Nejdřív však k té inspekční cestě. Pár dnů jsem se zdržel ve městě Styru, aby jsem si opatřil zásoby na cestu divočinou a především našel spolehlivého průvodce.

Vladislav psal dopisy nerad, a ještě méně ty určené králi. Bylo těžké vyvážit nezbytnou oficialitu s přátelstvím, které k Boleslavovi cítil. Boleslav také nebyl hloupý, pročez nemělo smysl zatajovat informace, neboť se jich král povětšinou stejně dobral. Jiné informace krále naopak nezajímaly a mnohdy bylo téměř nemožné určit, do jaké z těchto dvou kategorií určitá zpráva patří. Na chvíli proto odložil pero a vrátil se ve vzpomínkách k počátku cesty. Věci, které tam zažil, patřily určitě do té druhé skupiny.

— *Tohle místo je strašná díra.*

Tato myšlenka se ve Vladislavově hlavě zformovala během výletu do ulic pomořanské metropole. Byla reakcí na chladně předjarní podvečer, prázdné a špinavé ulice a na město, v němž to žilo snad jen v pochybných krčmách. Po pravdě řečeno se ale Styr příliš nelišil od Týna a rozhodně v něm bylo méně pouličních zlodějů a ošklivých prostitutek. Zdejší noční život zcela jistě překonával ospalou Ostroměř a hustota krčem na čtvereční hon nebyla nižší než hustota obdobných podniků v Černém Brodě.

Vladislav však nebyl nezaujatý pozorovatel, jelikož v jeho hlavě stále setrvala rozmrzelost – a to je ještě slabé slovo – nad úkolem, který mu svěřil jeho švagr, král Boleslav.

Nazdařbůh zamířil do úzké hradební uličky, která klesala k přístavnímu předměstí, jež leželo na břehu velkého jezera. Po stodvaceti krocích minul znuděného halapartníka zahřívajícího si ruce nad improvizovaným kahancem a Přístavní branou vyšel na rozlehlé prostranství, které od západu uzavíralo dřevěné molo, u jehož obou konců se zvedaly vysoké nepřívětivé zdi skladišť. Šed' té severní narušovala velká bílá plocha. Ze zvědavosti k ní zamířil a po pár desítkách kroků rozpoznal velký plakát, jehož plochu vyplňovalo energické tmavě rudé písmo.

Královská herecká společnost

si Vás dovoluje pozvat na slavnou truchlohu

Zmijova smrt

z pera královského básníka Viléma,

v níž uvidíte nejlepší a nejoblíbenější venetské herce,

dračí oheň, mnohé mordy i smrt krále.

Vchod od jezera, každou středu a pátek měsíce březence

od páté do osmé hodiny (průchod branou po skončení zajištění)

Za čtvrt groše kultura, zábava, vzdělání a tři hodiny v teple.

Vladislav tu hru dobře znal, ale v okolí nebyla žádná jiná zábava a především tu byla příležitost potkat přítele Viléma. Našel proto příslušný vchod a vstoupil. V temné chodbě ho po pár krocích zastavila postarší žena.

„A co vstupný, panáčku?!“

Ze sálu se ozval mohutný dutý zvuk následovaný hraným jásosem.

„Saň už je mrtvá, paničko. Takže za co bysem platil?“

„Drak je sice mrtvej, ale představení ještě neskončilo. Takže zaplaťte čtvrták, nebo vás budu muset vykázat ven.“

Vladislav byl téměř dvakrát tak těžší než amatérská biletářka, u pasu mu visel královský meč a hlavu zdobila přilba s kapitán-

1 venetská výslovnost: *Smi·ja·wá sü·mir·tə*

ským chocholem, na drobnou ženu s odlehčeným příručním obuškem v pravici to však evidentně neudělalo větší dojem.

„Tady máte groš,“ nabídl jí minci, kterou vylovil v jedné ze svých kapes. „Drobný si nechte, panímámo.“

„Tak to teda ne!“ Biletářka mu vlastním tělem zatarasila průchod do sálu. „Nenechám se podplácet od nějakýho královskýho oficíra.“

Vladislav se rozhodl nevzdorovat. Rezignovaně počkal až mu žena vrátí tři čtvrtáky a ještě se pro jistotu zeptal: „Už můžu jít?“

„Samozřejmě, pane kapitáne Vladislave,“ ustoupila s překvapivě hezkým a upřímným úsměvem. „Přeju vám hezký divadelní zážitek.“

Divadelní sál adaptovaný z velkého skladu, v němž podle pachu ještě před pár týdny přebývaly nevydělané kůže, spoře zaplňovalo obecnostvo zírající na dračí hlavu, jež zaplňovala valnou část jeviště. Na dračí hlavě stál hrdina Trut s vítězoslavným úsměvem a vražedným mečem v ruku. Z tlamy zdechlého netvora se valil dým a přeléval se jako vodopád do hlediště.

Vladislav využil příležitosti a kryt uměleckým oparem si nenápadně sedl na lavici v poslední řadě.

— *Je tu pořádná kosa, uvědomil si. Těch patnáct lidí to tu nezadejchá.*

Hlavní roli hrál Hostomil – herec, kterému bylo sotva dvacet, ale už se mu podařilo stát se miláčkem podstatné části týnských dívek. Barevný dřevotisk s Hostomilem v roli dospívajícího krále Spytihněva ze hry *Vznešený příbuzný* si koupila i Přibyslava a pověsila ho v jídelně vedle portrétu pána hradu. Trut nebyl tak vděčnou rolí, ale v blyštivém brnění s rudým chocholem a mečem

v pravici mocně zapůsobil na všech dvanáct dam v sále. Ty bez výjimky a bez dechu sledovaly, jak si Trut užívá svého drakobijectví.

*Saň opustila svět, v němž jsem vítězem
já a můj meč, přinesli jsme světu řád
a též božský svit, mně věčnou slávu pak,
jež po staletí mne bude vzpomínat.*

*Tam již zřím těch zástupy, co triumf můj
ve slova chvály vtělí, a od nich, hle,
se budou jak vlna šířit v šír i dál
až v říši nesmrtných navždy budu vzat.*

Na druhé straně jeviště se skutečně objevil starý král se svou dcerou, aby spolu se zástupy tvořenými šesticí herců uctili statečného netvorobijce. Krále hrál Vilém, jenž si našel čas k pohledu do hlediště, a když v něm spatřil přítelovu postavu, dopřál si kratičký nehraný úsměv.

Trut po mnoha dalších slokách sebeoslavné ódy sestoupil na úroveň lidských bytostí, aby přijal korunu i ruku princezny. Královskou svatbou a korunovací však ze hry zmizelo veškeré štěstí. Trut se stal ještě větší bestií než nebohá saň. Pomalu a se zvráceným potěšením přiváděl princeznu k šílenství, starého krále oslepil a zavřel do podzemního žaláře a s poddanými jednal hůře než s dobyt看em.

Pak do hry vstoupil marnotratný královský syn, jenž se vrátil z vyhnanství, aby pomstil svou rodinu. Jeho boj s despotickým králem se však zdál dlouho ztracený, a byť nakonec Truta v nemilosrdném souboji porazil, obklopovaly ho mrtvolý jeho druhů, sestra ho již nepoznala a starý král mu v posledním tažení vložil na hlavu korunu znesvěcenou krví nehodného vládce.

Děkovačka byla dlouhá a herci si ji užívali, neboť diváctvo se snažilo svůj omezený počet nahradit délkou a intenzitou potlesku. Vilém se na scénu vrátil nejméně pětkrát a až poté, co potlesk začal skomírat, seskočil z vyvýšeného jeviště. Vladislav očekával, že půjde přímo k němu, ale Vladislav nejdřív zamířil k jedné z diváček, která při děkovačce freneticky tleskala. Předal jí nějaký papír a převzal od ní docela velký balík. Teprve potom se vydal vstříc Vladislavovi a pokusil se ho obejmout. Příliš se mu to nepodařilo, jelikož mu bránil rozměrný kostým a neskladný balík v pravé ruce.

„Co ty tady, královský kapitáne?“

— *Tak týhle otázky sem se obával.*

„To je na dlouhý povídání, královský poeto.“

„Nemám teď nic na práci. Můžeme si zajít do jedné dobré hospody tady v přístavu.“

„V tomhle?“ Vilém se zadíval na pozlátkovou róbu, na níž se divadelní žalář příliš nepodepsal a přepychem překonávala vše, co kdy nosil král Boleslav.

„Máš pravdu, převleču se do něčeho méně honosného.“

„A s tímhle?“ pohlédl Vladislav na balík.

„To je jen malý příspěvek od naší věrné podporovatelky. O to se postará mladý Hostomil.“ Básník gestem přivolal představitele hlavní role, který od něj balík převzal. Hostomil, stále ještě zbrocený falešnou krví, k balíku přičichl a radostně zamával kolegům.

„Co v něm je, Viléme?“ zeptal se Vladislav.

„No víš. Ona je ženou rybáře. A občas nám přinese nějaké ty přebytky. Tohle jsou ,myslím, uzení úhoři.“

Úhoři, tentokrát pečení na roštu, se vyjímali na velké keramické míse, která stála mezi Vilémem a Vladislavem, a oba si na své talíře přesouvali nejlepší kousky a přikusovali k nim čerstvě upečené chlebové placky.

— *Vilém není zdaleka dokonalý. Ale nikdo se mu nevyrovná v umění najít tu nejlepší hospodu,* pomyslel si Vladislav a utřel si lněným ubrouskem mastná ústa.

„Zdá se mi, že z toho úkolu nejsi příliš nadšený, Vladislave,“ pokračoval Vilém v sotva zahájeném rozhovoru, a hned uhodil hřebík na hlavičku. „Proč si to neužíváš? Střežkyňský Osek je sice pořádná díra, ale je to jen na pár dní a příroda je tam, jak jsem alespoň slyšel, nádherná. A to i teď na samém počátku jara.“

— *Je zbytečný mu lhát. Je to přítel a není hloupej. A stejně se potřebuju někomu svěřit.* „Potíž je v tom, Viléme, že mě tam čeká ser-

žant Valibor. A jak ho znám, tak určitě nezapomněl, proč skončil v takovém zapadákově.“

„Ten seržant, co tě přímo před králem nazval »neschopným velitelem s inteligencí podroušeného lumíka«? Divím se, že neskončil ještě dál.“

„Ve skutečnosti jsem se za něj u krále přimlouval. Ale Boleslav mi řekl, že by ho radějc pár let či spíš desetiletí nevidal. Valibor si ale stejně myslí, že za to můžu já. A po pravdě řečeno, o moc dál už ho poslat nemoh’“.

„Kvůli jednomu pitomci si přece nezkazíš jarní výlet do Pomořan.“

Oheň v krbu příjemně hřál a hostinský jim přinesl horké jablečné víno. Vladislav začínal pomalu věřit, že by to přece jen mohl chápat jako příjemnou dovolenou. Přesto v něm stále hlodal červík pochybností.

„A žijou tam i další lidi, který mě zrovna nemusej.“

„Vždyť tam budeš jen pár dní. Odjedeš a necháš je tam s jejich starostmi. Pozítří tady hrajeme naposled a večer je na radnici velká slavnost s hostinou. Zvu tě na ni.“

„Nemám moc času. Král mě očekává už za čtrnáct dnů.“

„To stihneš. A i Boleslav přece rád dopřeje svému nejoblíbenějšímu kapitánovi trochu povyražení.“

Vladislav si tím nebyl tak zcela jist, ale neměl sílu se přít se svým já, které by si nějaké povyražení dopřálo docela rádo. Navíc to o celé dva dny oddalovalo setkání s Valiborem.

Večerní slavnost byla vskutku velkolepá. Začínala průvodem, v němž herci Vilémovy společnosti ztvárňovali různé historické postavy počínajíce králem Ventslavem. Zúčastnil se ho i Vladislav jako skutečný exemplář hrdiny – v parádním stejnokroji a praporečnickem s velkou standartou po boku. Vladislav zprvu s účastí nesouhlasil, přesvědčila ho až prosba odvážné biletárky a příslib pečeného mníka.

Ted' svého rozhodnutí litoval a snažil se tvářit, že se nachází celé míle daleko od jásajících davů. Krasavice, na níž seděl, si naopak popularity užívala a na svých čtyřech nohou kráčela jako baletka.

Na hlavním náměstí ho čekala delegace městských radních, kteří se o překot ukláněli, snažíce se zapůsobit na vzácného hosta, králova favorita a bratra královny. Starosta osobně přečetl sáhodlouhou chvalořeč velebicí Vladislavovy hrdinské činy, z nichž třetinu si Vladislav vůbec nepamatoval a druhou třetinu by za hrdinské činy vůbec neoznačil.

Styl jasně naznačoval autora, takže Vladislav už během projevu nenápadným gestem Vilémovi naznačil, co ho čeká. Prozatím však zachoval dekorum a důstojně vstoupil do vyzdobeného sálu radnice. Tam jej však usadili až na samém kraji dlouhého hlavního stolu.

Příčinu poznal vzápětí, neboť dalším příchozím byl vévoda a jeho svita. To, co se mu ještě před pár minutami jevilo jako zbytečně honosné přivítání, se ukázalo chabou přípravou či pouhou zkouškou na skutečnou událost. Velebení nyní obstaral mnohohlasý sbor dívek a ovace bouřily bez přestání dlouhé minuty.

Starý vévoda blahosklonně příkyvoval, aniž by se obtěžoval předstíráním zájmu. Všechny okatě přehlížel až na Vladislava, kterému věnoval delší pohled, jenž jasně naznačoval, co si o něm myslí.

— *Nikdy mi nezapomene, že i kvůli mně se stal poddaným krále. Aní to, že jsem zostudil jeho syna, i když stejně jako já dobře ví, že si to zasloužil.*

Vévoda zasedl do čela hostiny obklopen úřednictvem a vyššími důstojníky, kteří naštěstí svými vypasenými břichy znemožnili další oční kontakt obou mužů.

Vladislav se tak mohl věnovat mnoha chodům, které mu přinášeli na talířích. Jedl mlčky a okolí příliš nesledoval. Probuzení z apatie přinesla až dámská volenka, v rámci níž ho o tanec přišla požádat rybářova žena.

Její »opovážlivost« způsobila, že se pohledný královský kapitán stal středem zájmu většiny přítomných žen, a tím i centrem všeobecné pozornosti. Z tanečního parketu navíc mohl pozorovat vévodu, jenž se navzdory viditelně narůstající zlosti dokázal překvapivě dlouho ovládat. Pohár vévodovy trpělivosti přetekl, až když si kapitána vyžádala jedna z četných dvorních dam.

V té době se už Vladislav přesunul mezi herce, kteří seděli u jednoho z vedlejších stolů, a tvořili spolu s četnými příznivci veselou společnost.

Právě tam dorazil se vzkazem od vévody jeden z jeho setníků. „Pane královský kapitáne, vévoda pomoranský vám dává vzkazovat, že se vzhledem ke svému stavu chováte nepřístojně.“

Zábava jako na povel ustala a zraky všech okolo se upřely na Vladislava v očekávání, jak odpoví.

„Pokud můžu soudit, setníče, tak sem se ještě nedopracoval do stavu opilosti, a jako střízlivej se většinou chovám docela přijatelně.“

V odpověď zazněl smích, byť se povětšinou omezoval na členy herecké společnosti.

Seržant zachoval kamennou tvář. „Pane, vím, že dobře víte, co tím milostivý pan vévoda myslel. Šlechtic jako vy by se neměl zahazovat s komediantama a obyčejnýma měšťákama.“

„Vyřídte svému vévodovi, že poslouchám jedině krále a i toho jen ve věcech, který mu přísluší.“

„Pak vás odtud bude muset vyvést vévodská garda.“

Nyní Vladislav přímo cítil znejistělé pohledy svých nových přátel. Jen Vilém se usmíval, neboť věděl, jak Vladislav odpoví.

„Ať si to zkusí.“

Seržant odkráčel, ale zábava se obnovovala jen pomalu. Většina měšťanů se ještě po dlouhé minuty tu a tam ohlížela směrem k vévodovi. Vladislav však neměl ani stín pochybností.

— *Snaží se, aby vypadal, že je tady svrchovaným pánem. Přestože dobře ví, že už to není pravda.*

K půlnoci už zábava vázla a Vladislav byl téměř jediný v širším okolí, který zůstal víceméně střízliv. Tou druhou osobou byl strohý zálesák, který celou slavnost promlčel. Teď však přišel k Vladislavovi a ten mu gestem nabídl židli, kterou uvolnil jeden z herců tím, že se sesunul pod stůl.

„Slyšel jsem, pane, že zítra hodláte vyrazit do Střežkyňského Oseka. Já taky vyrazím tím směrem a můžu vám dělat průvodce.“

„Nepočítali sme s tím, že si najmem průvodce, pane. Doprovází mě seržant Jaroslav, kterej prej zná zdejší kraj až k Telnickému průsmyku.“ Vladislav se ohlédl, kde skončil jeho pobočník, a když ho spatřil v obětí mladé vdovy, uklidnil se.

„Cesta k průsmyku vede *civilizací*, pane.“ Slovo »civilizací« zálesák vyplivl jak zbloudilou mouchu. „Pak ale začíná skutečná divočina. A v ní budete potřebovat muže, kterej s ní má své zkušenosti. Nenabíd' bysem se vám, kdybyste tak nezpražil toho seržanta.“

„Kdy hodláte vyrazit?“

„V šest, pane.“

— *V šest? Alespoň se dřív dostanu z týhle »civilizace«.*

„A kolik si za to berete?“

„Dva a půl groše za den, pane.“

„Pak s váma počítám. Zítra ráno v šest u Velkého Divouše. Znáte tu hospodu?“

„Znám, pane kapitáne, a budu tam.“

Zálesák řekl vše, co chtěl, vstal a pevným krokem odešel z radničního sálu.

Vladislav se ho rozhodl napodobit, a proto po chvíli vyhledal básníka ležícího na okraji valné hromady. „Odcházím, Viléme. A zítra brzy ráno odjíždím. Měj se a pozdravuj v Týně.“

Vilém se podíval svému příteli do očí a jeho pohled byl překvapivě vědoucí. „Slyšel jsem. Zítra v šest. Budu tam. Rozhodl jsem se jet s tebou, Vladislave.“

— *Vilém v šest ráno? Tak to můžu bejt úplně klidnej.*

Ostrý severní vítr přinášel do městských ulic sních a snažil se vytrvale proniknout pod Vladislavův vlněný plášť. Jaroslav sedící na Větroplachovi si na prochládlé ruce právě nasazoval kožené jezdecké rukavice, když se zpoza bílé mlhy vynořil zálesák na ryzákovi a zastavil před čekajícími muži.

„Sem tady, kapitáne.“

„Jak vám mám říkat?“

„Říkejte mi Strojník.“

„Dobře, Strojníku. Já sem Vladislav.“

„Vyrazíme, pane Vladislave?“

Kapitán jen přikývl a Krasavice se bez jakékoliv pobídky vydala směrem k Jezerní bráně. Vladislav už mnoho let nenosil bič ani ostruhy. Ostatní koně kobyliku bez valného nadšení následovali.

Za branou je čekalo překvapení. V závětrí věže stál plavý kůň a na něm seděl Vilém zachumlaný do temně rudého pláště s hluboko do čela naraženou kožešinovou čepicí.

„Ty?“ vzmohl se Vladislav na jediné slovo.

„Nečekal jsi mě tady, přiznej to. Tak brzy ráno a v takovém počasí.“

Vladislav nevěřicně zakroutil hlavou. „Proč?“

„Mnohokrát jsem psal o Hvozdu, ale nikdy jsem ho neviděl na vlastní oči.“

„Nebude to procházka růžovou zahradou, Viléme.“

„S tebou se ničeho nebojím.“

„Máš teplý oblečení? A jídlo aspoň na týden? Pořádný boty?“

„V brašnách mám ještě další plášť a dvě teplé pokrývky. A jídla na čtrnáct dnů, když se uskrovním. A boty, co jsem měl minulý rok, když jsem tě navštívil v Černém Brodě a vydali jsme se spolu na lov.“ Básník ukázal na velkou čutoru. „A taky něco na zahrátí.“

— *Tehdá to byl dobrý společník do nepohody.* „Připoj se, Viléme. Ale velitelem sem já. A nestrpím žádný reptání či odmlouvání.“

„Rozkaz, veliteli!“

Ve Styru jsem se setkal s naším společným přítelem Vilémem. Díky němu jsem našel zkušeného průvodce severní divočinou a dopřál si trochu společenského života. Ve městě byl pořádek a klid, ačkoliv, jak sem poznal později, byl to klid před bouří.

Počasí se první dny příliš neumoudřilo, každý večer však našli útočiště u některého ze zdejších obyvatel. Vesnic a malých městeček bylo pomálu a většina domů stála o samotě na břehu četných potoků a říček plynoucích do jezera. Strojník nejenže znal všechny ty osamělé statky, ale byl přítelem všech sedláků, mlynářů, kovářů a dalších řemeslníků. Všechny dveře jim tak byly otevřené a za nimi nalézali poctivé venkovské večere, teplé snídaně a vonavé seno na spaní.

Mnozí mužští osadníci byli navíc veterány poslední venetské války a znali alespoň od vidění Vladislava a především Viléma. Vilém využíval svéездеjší slávy a téměř každého večera recitoval básně o pradávných recích před shromážděnou domácností, kte-

rou v malých vsích často doplňovali i všichni sousedé. Nebylo proto divu, že při odjezdu byli tak bohatě obdarováni nadšenými posluchači a především posluchačkami, že celé dny nemuseli sáhnout na své zásoby.

Vladislav Vilémova vystoupení schvaloval, neboť i on rád poslouchal staré příběhy a měl slabost pro sladké pečivo s ovocem. Tedy až do chvíle, kdy si v jednom z mlýnů na říčce Blanici mládek vyžádal vyprávění o boji Vladislava s čarodějovým duchem. Prý o tom něco slyšel, když sloužil ve mlýně u města Smečna.

„O tom vám, mladý muži, rád porozprávím, neboť jsem sám byl svědkem této vsutku podivuhodné události.“ Vilémův výraz jasně naznačoval, co bude následovat. Vladislav se ho snažil zastavit jednoznačnou gestikulací, ale Viléma nebylo možno jen tak zastavit, pokud mu někdo poskytl vodu na jeho mlýn.

„Stalo se to před mnohými lety na hradě, jež dlouhá století obýval mocný čaroděj Krvavý Bazilišek. Přijeli jsme tam, abychom získali jeho poklad, neboť Vladislav musel vyplatit svou nevěstu.

Hrad stál a stále stojí na vysoké skále a je sevřen hradbou, kterou nemůže nikdo ze smrtelníků překonat. Jediný vstup představovala Brána smrti střežená dvojicí ohnivých psů. Oba byli připoutáni rozžhaveným řetězem k ocelovým veřejím a z obludných tlam chrlili smrtící dým.

Vladislav se však pekelných zvířat nezalekl, jen se několikrát hluboce nadechl a jeho meč začal zpívat vražednou píseň. Nejprve potvorám pozutínal končetiny a poté jim proklál jejich nenávistná srdce. Jedovatá krev se pomalu vsakovala do země a dým byl jen pomalu rozptylován větrem vanoucím od moře, ale cesta byla

volná. Mohli jsme tak vejít do míst, kde vládla smrt, stavše se pos-
ly života v hájemství mrtvých.

Když jsme byli vstoupili zčernalým portálem do hradního paláce,
postavil se nám do cesty poslední Strážce. Obr třímající železný
palcát, jehož jediným rozmáchnutím by pobil desítky bohatýrů.
A tak opět začal boj. Dlouhý a krvavý, neboť obr měl značnou sílu
a byl podivuhodně mrštný. Střetnutí muže s nelidským stvořením
bylo dlouho vyrovnané, ale hrubá síla postupně získávala
převahu. Vladislav se udatně bránil a unikal, obr ho však i přesto
zatlačil až na okraj plošiny čnící nad propastí. Palcát mnohokrát
rozrazil kámen, na němž ještě před pár chvílemi byl stál statečný
bojovník, či zazvonil o jeho meč. Navzdory tomu bylo zřejmé, že
umdlévající hrdina bude nakonec rozdrcen, či přinucen najít vý-
chodisko v bezvýhodném skoku do hlubin.“ Vilém se dramaticky
odmlčel.

K původními tazateli se přivinula jedna z dívek snažice se u něj
nalézt ochranu. Pak přece jen našla odvahu zeptat se přímo obro-
bice. „Je to pravda, pane kapitáne?“

„Z toho, co se tam stalo, si moc nepamatuju, neboť jsem tehdy
dostal pár ran do hlavy pohrabáčem od pana básníka. Ale i tak
myslím, že si bohapustě vymýšlí.“

Vilém chtěl protestovat, ale když viděl Vladislavův výraz, rozhodl
se mu předat slovo: „Tak dobře, vymýšlím si. Vymýšlím si, protože
skutečnost byla možná ještě horší a nechce se mi o tom vyprávět.
Pan kapitán to ale možná zvládne lépe sám.“

— *I kapitán by na to raději zapomněl, ale co mu teď zbývá.* Vladislav
se podíval do plamenů ohně v krbu a začal vyprávět o tom, co nej-
více tížilo jeho srdce. Mluvil pomalu a občas sotva šeptal, ale nic

nezatajil. Ani svou porážku vysoko na Věži, o níž se byl nezmínil ani svým nejlepším přátelům. Oheň se pozvolna změnil ve skomírající uhlíky, ale nikdo si jeho vyprávění nedovolil přerušit. A když skončil, povstal v tichu, které se rozhostilo, a sám se vydal do podkroví, kde mu hostitelé ustlali lůžko. Lehl si na něj a přemítal s otevřenýma očima, hledaje ve svém nitru kotvu, k níž by připoutal mysl zmítanou na moři rozbouřených vzpomínek.

Po chvíli k němu přišla mládkova milá a políbila ho na čelo. „Přece jen ste hrdina, pane kapitáne.“

Vladislav na ni pohlédl, ale nezdařil se mu ani náznak úsměvu. „Proč si to myslíte? Já sem přece ten poražený a ta krev je pořád na mejch rukách.“

„Protože ste stále myslel na ni.“

„Na Přibyslavu?“ — *Na ženu, který sem ani nedokázal být věrný.*

„Ne, pane Vladislave. Na lásku.“

Dalšího dne opustili břehy jezera, jehož hladinu stále pokrýval bortící se zbytek ledového krúnýře, a vydali se přímo k severu. Počasí se změnilo, od jihu zavál vítr, jenž voněl jarem a rozpouštěl poslední zbytky sněhu. Městečka a vsi nechali za sebou a večer byli rádi, když došli k nějaké osamělé usedlosti. Domy zde byly sroubené z neotesaných klád a zahrnovaly kromě chlévů, stájí a spíží jen jedinou obytnou jizbu, v níž žila i spala celá rodina.

Třetího dne přišly deště, cesty se změnily v bažiny a říčky v nepřebroditelné proudy vod. Když konečně ve tmě nastupující noci našli znavení nevelký srub na plochem výběžku počínajících hor,

hrnuli se všichni dovnitř, aby si vysvlékli mokré a zablácené oblečení a zahřáli se u ohně.

Podle dohody, na které se Strojník domluvil s Vladislavem, vstupoval Strojník do usedlostí jako první a, až poté, co si ověřil, že nehrozí žádné nebezpečí, dal rukou znamení ostatním. Vladislavovi to připadalo jako zbytečné opatření, jelikož všichni zdejší obyvatelé byli pohostinní a přátelští, rozhodl se však zálesákovitěhle věci důvěřovat.

Dohodu by dodržel i toho večera, ale Vilém ani Jaroslav nehodlali čekat a Vladislav nechtěl zůstat osamocen vzadu. Poprvé tak zaslechl hospodářovo přivítání.

„Co tě sem přivádí v takovej nečas, Trpimíre? Čekali sme tě až v travenci, když vyschnou cesty a my budem připravení.“

„Mlč, Vseslave! Nejsem tady sám. Doprovázím přátele do Ostrohu. Ti nic nevědí a ani vědět nesmí. A říkej mi Strojníre, pod tím jménem mě znají. Ty i celá tvoje domácnost.“

Vilém a Jaroslav zastavili a Vladislav ve tmě narazil do jejich zad. Rozhovor však stále neskončil.

„Jak si přeješ, Strojníre. A kdo jsou ti přátelé?“

„Královský kapitán Vladislav, jeho praporečník a Vilém, ten zná můj básník.“

„Královskéj kapitán, ten švagr krále? Není to nebezpečný?“

„Možná ho budu potřebovat. A chci ho poznat. Možná by se mohl přidat na naši stranu.“

„Jak myslíš, Trpi... Strojníre.“

„Chovejte se k nim jako k ostatním hostům. Stejně jakoby to byli běžní pocestní a požádali vás o přístřeší.“

„To uděláme rádi, Strojníre. Host do domu, bůh do domu.“

Vladislav odtáhl oba přátele až ke koním a tam zašeptal: „Chovejte se, jako byste nic neslyšeli.“

U Všeslava a jeho rodiny zůstali celý týden, jelikož se cesty staly neschůdnými. Vladislav jim sice připomněl, že plní královský příkaz, hostitel však namítal, že ani král nemůže bojovat s vůlí bohů.

Vladislav tak měl čas pozorovat Strojníra i chování všech členů rodiny. Vše však probíhalo normálně, nikdo se nepodřekl a Vladislav se cítil téměř tak bezpečný jako doma. Navzdory tomu si přece jen něčeho zvláštního všiml. Strojník zde byl očividnou autoritou, což se ukazovalo v desítkách malých projevů. Strojník dostával jídlo jako první, jeho spací houně byla nejčistší a nejměkčí a když mluvil, nikdo mu neskákal do řeči. I když podobné ohledy platily i pro Vladislava, bylo zřejmé, že je v téhle společnosti až ten druhý.

Nikdy nevyžadoval takové ohledy, a tak si toho předtím téměř nevšiml. Teď mu to však připadalo divné. Přece jen byl vysoký důstojník, šlechtic a blízký příbuzný krále. Už si zvykl, že si ho lidé předcházejí – včetně těch, kteří by v jiné společnosti dávali na odiv svou nezávislost.

Večer druhého dne se mu podařilo sejít se ve stáji s Vilémem. Řekl mu, čeho si všiml, a přítel souhlasil. „Možná je to loupežník,“ nadhodil nakonec svou nejnovější teorii.

„Trpimír – strašný lesů pán.“

„Ty znáš nějakýho loupežníka s tímhle jménem?“

„Ne, ale dobře to zní.“

„Nevím, mně by se víc líbilo »Vilém, strašný lesů pán«. V tom rozhovoru taky říkal, že mně možná bude potřebovat.“

„Možná nás chce zajmout a a pak bude chtít výkupné.“

„Taky ale řek', že se možná přidám na jeho stranu.“

„Třeba tím mínil, že tě nakonec zlomí. Slyšel jsem, že se některá rukojmí dost sblíží se svými únosci. Je to obrana, aby se nezbláznila.“

„Ale navíc nás označil za svý přátele.“

„Měl snad říci »kořist«? Možná je to jen zástupné slovo v loupežnickém argotu.“

„Nepřeháněj. Ty ve všem vidíš jen to špatný.“

„Co mi zbývá, když žiji v tomhle světě. Napadá tě nějaké lepší a pozitivnější vysvětlení?“

„Nenapadá,“ musel, byť nerad, připustit Vladislav. Přesto cítil, že takové vysvětlení musí existovat. Nebo v to alespoň doufal.

Jaro v ty dny dorazilo i do Telnického průsmyku, široké sníženiny v nevysokém hřebeni jižních Střekyňských hor. Hluboký les šuměl tekoucí vodou a vysoké buky a jedle se začínaly zelenat alespoň svými lišejníky. Úzkou cestu sevřenou mezi mohutnými kmeny pralesních obrů křížily četné stružky i větší potoky. Od rána nespátřili slunce, přestože nad jejich hlavami tu a tam prosvítla modř s krajkovým oblačných řas.

Když stíny potemněly, přišli k osamělé rulové skále. Zvedala se až nad koruny stromů a stoupala na ni stezka s mnoha schody vyse-

kaná v kameni. Koně nechali u úpatí pod dohledem Krasavice a s věcmi pro přenocování pomalu vystoupali na plochý vrchol. Obloha byla bez mráčku a slunce právě zapadalo za vzdálenými vrcholy rozlehlého pohoří. Všichni na chvíli v úžasu stanuli a sledovali, jak poslední paprsky mizejícího kotouče barví temný les. Až po jeho západu sestoupili o pár sáhů níž, kde jim Strojník v jedné z rozsedlin ukázal malou jeskyňku, v níž si připravili nocleh.

Vladislavovi druzi usnuli, ale on zůstal vzhůru, neboť si mezi sebou domluvili hlídky a na něj připadla ta první, od soumraku po východ Božice, jasné hvězdy v luku Lesního muže. Strojník beze slova odešel a dlouho se nevracel.

Vladislav začínal mít obavy, a tak se pomalu vyplížil z jeskyňky a opatrně se vydal k vrcholu skály. Zdálo se mu, že přitom neuvolnil sebemenší kamínek a dokonce ani pochva s mečem nezavadila o skálu. I přesto na něj Strojník promluvil dřív než ho Vladislav vůbec spatřil.

„Nemusíte se skrývat, pane kapitáne. Neublížím vám a rád bych si s vámi popovídal.“

Vladislav zvedl hlavu a uviděl vysokou postavu stojící v posledních paprscích soumraku a hledící na západní obzor, na němž se stýkala světlejší obloha s temnou zemí. Pomalu přistoupil k čekajícímu muži.

„Je to ale krása, pane kapitáne. Pod námi temné moře stromů a nad hlavou jiskřivé hvězdy. Máte rád hvězdy?“

Vladislav neodpověděl, ačkoliv i on byl uchvácen krásou světa.

„Vy jste se asi nepřišel kochat? Před týdnem jste nejspíš zaslechl, co říkám Vseslavovi, a stále vám to vrtá hlavou. Potřebujete najít nějaký vysvětlení.“

„Musí to být hodně dobrý vysvětlení, pane Strojníře. Nebo snad Trpimíre? Zalhal ste mi, když sem se vás ptal na méno.“

„Nezalhal, kapitáne. Ptal ste se mě, jak mi máte říkat. A já vám po pravdě odpověděl. Většina lidí mi říká Strojníře.“

„A to vysvětlení?“

Trpimír se otočil a Vladislav spatřil poslední odlesk denního světla ve tváři, kterou už stěží rozeznával.

„Vysvětlení samozřejmě mám, ale nevím, zda mi uvěříte.“

„Zkuste to.“

„Zkusím to, i když mě to může stát víc, než si vůbec dokážete představit. Nezbyvá mi totiž nic jiného než vám věřit. Ale potom, co jste vyprávěl tehdy v tom mlýně, vám beztak důvěřuju. Lidé, kteří dokáží mluvit o svých pochybnostech a slabostech, nebývají zrádci.“

„Nic vám nemůžu slíbit. Ani to, že vás nezabiju.“

„Nepotřebuju takový slib. Bude-li potřeba, tak se dokážu ubránit. Ale doufám, že k žádnému souboji nedojde.“ Trpimír na chvíli umlkl a otočil se k Vladislavovi vyzývavě zády.

„Mý pravý jméno je skutečně Trpimír. Jsem levoboček vévody a především ten, jenž má právo stát se novým vévodou, neboť vévoda svého legitimního syna už před mnoha lety vydědil.“

„Neznám pomořanský zákony a je mi jedno, kdo se tady stane novým vévodou. O tom rozhoduje zdejší sněm.“

„Sněm?! Možná by rozhodl, ale už teď je pozdě. Vévoda se před pár týdny smířil se svým synem, protože nemůže připustit, abych

po něm nastoupil já. To raději svěří naši zemi do rukou muže, který se proti němu vzbouřil a byl po zásluze poražen králem.“

„A co proti tomu chcete dělat?“

„Nezbývá nám než pozvednout zbraně. V okamžiku, kdy vyhlásí své rozhodnutí. A jak jistě tušíte, už na tom nějaký čas pracuju a jsem připravený. Já i moji přátelé po celých Pomořanech.“

„Co s tím mám dělat já? Proč mě potřebujete?“

„Možná že mám sílu porazit mého otce, ale nemůžu bojovat s celým venetským královstvím. Vy dobře znáte krále a vím, že si váží vašich rad. A jak jsem slyšel, tak ani v Sedmidolí nejste bez vlivu. Nepotřebuju jejich brannou hotovost, ale byl bych nerad, kdyby mi vpadli do zad. A ani váš pověstný meč není k zahození.“

„Jak sem už řek', není to má věc. A s občanskou válkou nemůžu souhlasit. Víím moc dobře, co přináší.“

„Přestože by vládl muž, který pomluvil vaši matku. Muž, o němž jste řekl, že je hajzl.“

„Ste dobře informován. Ale nemůžu se řídit osobní záští a jednat za zády krále.“

„Co se dá dělat. Můžete mi alespoň slíbit, že o tom nepromluvíte před vašimi přáteli, ani před lidmi, kterým nedůvěřuju?“

„To vám slíbit můžu. Pokud se mě a mý přátele nepokusíte zavlíct do té své války. Pokud mi dáte čas o tom promluvit s králem.“

„Souhlasím s vašimi požadavky, pane královský kapitáne. Stejně ještě není ten správný čas.“

Z průvodce se vyklubal Trpimír, nemanželský syn vévody Miroslava. Nejdříve to před námi tajil, pak se ale prořekl (myslím, že úmyslně) a řekl mi, že je připraven po smrti otce převzít moc, a že už organizuje dobrovolníky. Snažil se mě získat na svou stranu, k čemuž využíval můj odpor k Miroslavovi, s nímž mám nevyřízený účty od té bitvy pod Královým stolcem. Mým prostřednictvím chce navíc získat i Tvou podporu. Odmítl sem zapojení do dědických rozbójů a řekl mu, že to budu muset prokonzultovat s Tebou. Dál už na mě nenalíhal, ale zdálo se mi, že jen čeká na lepší příležitost.

Trpimír stál na vrcholu skály i ráno, když tam Vladislav přišel, aby se s ním domluvil o další cestě. Skála se přes noc proměnila v loď nehybně tkvící v mlžném moři, jehož divoce zčeřenou hladinu měli jen pár sáhů pod nohama.

„Jak daleko je to do Oseka, pane Stojmíře?“

„Pokud do hodiny vyrazíme, tak tam můžeme být už zítra večer. Ale počkal bysem až ta mlha zmizí.“

Vladislav souhlasil, ale mlha se nechtěla jen tak vzdát své nadvlády nad krajinou. Po pár hodinách se navíc zvedla a zahalila i zbytek skály. Dohlednost klesla na necelé tři sáhy, protože jim nezbývalo než sedět ve stále nehostinnější sluji a zírat do bílého prázdna. Konverzace po pár desítkách minut uvázla a nikomu se nechtělo vycházet ven s výjimkou zaopatření koní. Až když se začalo smrákat, Stojmír navrhl, aby rozdělali oheň. Dřevo, které se jim nakonec podařilo sehnat v bezprostředním okolí jejich vězení, však bylo vlhké a byť se ho nakonec podařilo zapálit, oheň dýmil a

namísto žádoucího tepla dráždil nos i oči. Nebylo proto divu, že když po půlhodině vyhasl, nepokusil se ho nikdo znovu obnovit.

Vilém se pokusil povznést morálku vyprávěním o nepřízních počasí, jimž museli vzdorovat dávní reci, ale setkal s nepochopením, a tak i on se nakonec zabalil do pokrývek a sdíleně mlčel.

Vladislav nemohl dlouho usnout a když už se mu to skoro podařilo, začal jeden z mužů chrápat. Po krátkém průzkumu odhalil původce – Viléma. Zatřásl s ním, ale jediné čeho docílil, byla změna intonace do mnohem disharmoničtější tóniny.

Po pár desítkách minut Vilém utichl, či spíše byl společně utišen, ale Vladislav už neusnul. V časném předjitří, kdy mlha začala světlát, se vydal ke koním. Orientace nebyla snadná, ale za pomoci rukou, hmatu a velké dávky štěstí našel Krasavici i ostatní koně, aniž by si zlomil vaz. Svou kobytku polaskal a chvíli si s ní povídal. Pak jí objal krk a dlouhé minuty si užíval dotyku hebké a příjemně hřející srsti.

Prerušil ho až šramot, který naznačoval, že někdo nebo něco přichází. Z mlhy se naštěstí vyloupila známá postava, v níž Vladislav rozeznal svého praporečníka. Vladislav se snažil působit dojmem, že své kobylice čistí hřívu.

„Kde ste, pane kapitáne? Už půl hodiny vás marně hledáme. Voláme a nikdo se neozývá. Ještě, že pan Vilém navrhl, že byste mohli být u koní a usnout tam.“

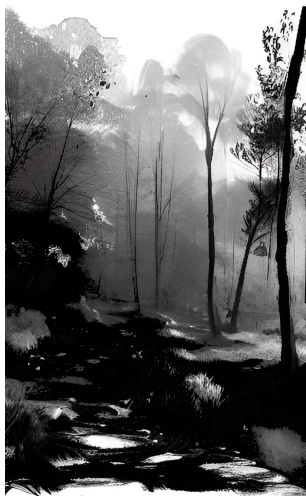
„Asi sem opravdu usnul, Jaroslave. Celou noc sem nespál.“

„Zdá se, že ta mlha trochu stoupá,“ změnil vhodně téma Jaroslav, čímž dokázal, že si ho Vladislav nevybral za svého pobočníka špatně.

Dohlednost se opravdu rozšířila na nejméně čtyři sáhy, a tak se v dohledu ocitly i nejbližší stromy.

„Půjdem nahoru, a tam se rozhodnem, co dál,“ navrhl Vladislav a vydal se zpátky na skálu.

Mlha stoupala spolu s nimi a než došli k vrcholu, potkali ostatní hledače. Všem dal najevo, že je zbytečné probírat jeho zmizení a pozornost je nutné upřít na jejich případný odchod. Po noční zkušenosti byli všichni pro pokračování v cestě s výjimkou Strojníra. „Mlha ještě úplně nezmizela a může se vrátit,“ namítal, ale byl demokraticky přehlasován.

Nízká oblačnost, v níž se proměnila mlha, zdánlivě tkvěla těsně nad vrcholky nejvyšších stromů, horizontální dohlednost však omezoval jen lehký opar.

Cesta nyní procházela řidším lesem s bohatým podrostem křovin, na jejichž větvíčkách se již zelenaly první nesmělé lístky. Les se tak navzdory přetrvávajícímu přitímní jevil o něco přátelštější. Občas dokonce zahlédli rychlé stíny lesní zvěře a ptactva.

Strojmír snadno nalézal jemné záseky do stromů, které značily cestu a poutníky informovaly o tom, kolik cesty jim zbývá do nejbližší osady.

„Za hodinku, nejvýše za dvě jsme na konci mořského zálivu, který slouží jako přístav pro Osek a několik dalších osad,“ oznámil jim, když prsty přečetl značky na jedné z jedlí.

„To všechno jsi tam přečetl?“ podivil se Vilém. „Já tam vidím jen pár zářezů.“

„Je tam jen informace, že cesta za dva hony zabočí doleva. Dobře to tu znám a tamhle v dálce už vidím buk, u kterého se cesta stáčí. Je to největší strom v celý týhle krajině, a tak mu všichni říkají Král lesa.“

Daleko před nimi se skutečně z mlh tyčil mohutný kmen nesoucí širokou, byť prozatím neolistěnou korunu. Zdál se téměř na dosah, ale přesto uběhlo překvapivě mnoho času, než spatřili nevelkou tabulku, která na něm byla ve výši očí umístěna. Zdálo se, že je na ní vyryt nějaký nápis, ale přes opar, který náhle zhoustl, jej nemohli přečíst.

„Co je tam napsáno, pane Strojmíre?“ zeptal se Vilém, nečekaje až se přiblíží.

„Je tam jméno pradávného velitele, který se tu ztratil s celou svou dvěstěhlavou armádou a žádného z jeho mužů už nikdo nikdy nespatrił.“

„A toho velitele?“

„Toho našli na tom stromě. Oběsil se.“

„Nebo ho pověsili,“ poznamenal chmurně Jaroslav.

V ten samý okamžik se od jihu přihnal poryv větru a přinesl s sebou stěnu husté mlhy. Během pár chvil muži na koních neviděli ani jeden druhého.

„Zastavte!“ zvolal Strojník. „Nesmíme se rozdělit!“

Krasavice Strojníka poslechla dříve, než stačil Vladislav zareagovat.

„A teď pomalu dopředu, dokud nedojdeme k tomu stromu,“ zazněl další příkaz od Strojníka.

Vladislav pobídl Krasavici, aby se krokem se vydala vpřed. Cestou narazili na Viléma a společně dospěli ke kmeni stromu. Mlha na chvíli ustoupila, a oni vzápětí spatřili i zbývající členy společenstva.

„Počkáme tady. Teď alespoň víme, kde jsme,“ navrhl Strojník.

„A je to vůbec ten buk?“ zeptal se Jaroslav obhlížeje kmen z obou stran. „Chybí tady ta tabulka.“

„A je o dost menší,“ podotkl Vilém.

„A myslím, že to není ani buk,“ ukázal Vladislav na zbytky dubového listí na větvích.

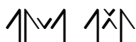
„Jak jsme se mohli ztratit?“ podivil se Vilém. „Byl od nás jen necelý půlhon a měli jsme ho přímo před nosem.“

Další poryv divoce rozvířil mlhu a na pár vteřin jim odhalil lesního velikána nedaleko po pravici.

„Je to jen kousek. Hlavně už nesmíme ztratit směr,“ rozjel se k buku Jaroslav. Ostatní ho následovali.

Po pár sázích se Vladislav znovu ztratil v bílém bezprostorí. a jemu nezbylo než nechat navigaci na Krasavici. Občas zaslechl tlumená volání svých druhů, jež však přicházela jakoby z jiných světů, do nichž už navždy ztratil přístup.

Po dlouhých minutách bloudění, kdy stěží viděl háčkovanou čabraku na uších uši své kobylky, narazil na kmen velkého stromu. Kmen, jež by neobjali ani tři dospělí muži, byl zbrázděn hlubokými prasklinami a v jedné z nich zel hřeb přidržující nevelkou tabulku. Písmo už bylo téměř nečitelné, a tak si Vladislav musel pomoci hmatem, dotýkáje se dřeva opatrně prsty.

„Trut Tur,“ zašeptal. To jméno i starodávné litery mu připomněly pradávne časy bohatýrů. Rukou se lehce dotkl svraštělé borky mocného buku, vzpomínaje na dávno mrtvé předky, jejichž paměť nesou již jen slova a mlčenlivé stromy.

Když se pak vrátil do své současnosti, pokusil se přivolat své živé druhy, ale odpovědí mu bylo jen zlověstné mlčení. Čekal dlouhé minuty, ale nikdo nepřicházel, a okolní ticho narušovaly jen jeho hlas a dutá ozvěna.

Nakonec se rozhodl opustit zdánlivé bezpečí stromu a vydat se hledat své přátele. „Krasavice, nevíš, kde jsou? Musíme je najít,“ oslovil svou kobylku. Ta potřásla hlavou, zařehkala a vydala se do světlé temnoty. Vladislavovi se zdálo, že cesta mírně stoupá a vstupuje do míst, kde už není tolik stromů. Po necelé čtvrt hodině se

přímo před nimi v mlze objevily siluety dvou lidí na koních. Byl to Strojmr a Jaroslav.

„Kde je Vilém?“ zeptal se jich, když se k němu otočili.

„Už jsme ho dlouhý čas neviděli,“ odpověděl Jaroslav. „Ale teď už jsme aspoň tři.“

„Tři k smrti odsouzení zbloudilci, který drží v šachu nejmocnější hvozd v celém Síloru,“ doplnil ponuře Strojmr.

„Hvozd? Copak má les rozum?“

„Snad si, kapitáne, nemyslíte, že jsou to jen náhodný rozmary povětří. Jsme v jeho moci a jen on ví, jaký má s náma záměry. Podívejte!“

Mlha přímo před nimi ustoupila a vytvořila uličku o šířce pár sáhů. Na jejím vzdáleném konci se zvedal nevysoký pahorek korunovaný stíhlým a vysokým vlhce černým kamenem. Pod ním klečel Vilém a v ruce držel něco bílého a kulatého.

Nedíval se na ně a zdálo se, že se ztratil ve svém vlastním světě. Až když Vladislav zastavil Krasavici jen pár sáhu před ním, vzhlédl k příchozím.

„Tak jednu z těch nešťastných dvou set hlav jsme už našli,“ prohlásil a pozvedl pravou ruku, v níž držel vybělenou lebku. Povstal a zadíval se do prázdných očnic. „Být či nebýt? Můžem si snad zvolit život v hodině smrti naší? Ale já ještě žiji, a tak mám stále na výběr.“

Vilém opatrně odložil lebku na kámen, obešel ho a začal sestupovat s temene mohyly, ztrácej se ve znovu houstnoucí mlze.

„Stůj, Viléme!“ vykřikl Vladislav a vydal se na Krasavici za svým přítelem. Byl o něco rychlejší, a brzy tak spatřil básníkovu siluetu, již obklopoval slabý, ale zřetelný bělavý přísvit.

„Zastav, blázne!“

Vilém nezastavil ani se neotočil. Po pár vteřinách ale zmizel, jako-by se do země propadl. Ozval se jen strašlivý výkřik, jenž utalo vlčí zavytí.

Krasavice udělala ještě pár kroků, ale pak odmítla pokračovat. Vladislav opustil její sedlo a opatrně si prohlédl bezprostřední okolí. Země zde náhle končila kolmým srázem mizícím po pár sázích v nedohlednu. Viléma nebylo vidět a všude kolem vládlo hrobové ticho.

Vladislav seděl u dohořívajícího ohýnku, který Strojmír rozdělal na dohled od osamělé mohyly, a hlavu měl v dlaních.

„Nemůžete za to, pane Vladislave. Všichni sme se chtěli co nejdřív dostat z tohotole začarovaného lesa a pan Vilém chtěl možná sám umřít. Všichni sme přece slyšeli, co říkal,“ snažil se ho alespoň trochu utěšit Jaroslav.

„Byl to můj nejlepší přítel, Jaroslave, spolu s panem Václavem. A když sem souhlasil, že s náma pojede, tak sem za něj převzal zodpovědnost.“ Hlas měl zlomený a drobné kapky, jež mu stékaly po dlaních, nemusely mít zdroj jen v houstnoucím mrholení.

Vladislav pozvedl hlavu, aby se zadíval na Strojmíra, jenž se právě vracel od srázu, kde strávil poslední čtvrt hodinu hledáním – nikoliv Viléma, v jehož záchranu už dávno nedoufal, ale schůdné cesty dolů. Stačil mu však jediný pohled do Strojmírový tváře, aby ji opět schoval do dlaní.

„Je mi líto vašeho přítele, pane kapitáne. Dokázal mluvit a vyprávět líp než kdokoliv z těch, co znám, a nikdy nezkazil zábavu.“ Chvilí se zdálo, že stručný nekrolog je to jediné, co jim chce sdělit, pak však pokračoval. „To ale není jediný problém, co máme. Podle toho vytí se k nám blíží velká a hladová vlčí smečka.“

„Roztrhaj na kusy mýho přítele! A on je možná jen zraněnej,“ za-
hořekoval Vladislav a vstal jsa odhodlán vrhnout se do hlubin.

„Myslím, že maj chuť na čerstvější maso,“ poznamenal Jaroslav a ukázal k mohyle, na jejímž vrcholu těsně u černého menhiru seděl obrovský vlk a zvědavě si je prohlížel. Pak ostře vyštěkl a z mlhy se vynořil nejméně tucet šedivých stínů.

Muži tasili své meče i poboční zbraně a postavili se zády k sobě.

„Vlci prej neútočí na ozbrojený lidi a bojí se ohně,“ nadhodil s určitou nadějí Jaroslav.

„Možná jo, to ale nesměj být hladoví a ten oheň by musel pořádně hořet,“ nehodlal planou nadějí živit Strojmr.

S Jaroslavovou domněnkou evidentně nesouhlasili ani vlci, jelikož se pomalu a opatrně blížili.

Pak se jeden rozeběhl a skočil na Jaroslava, jenž ho na poslední chvíli srazil svou dýkou. Smrtelně zraněný vlk bolestně zakňučel, na jeho druhy to však nemělo žádného vlivu.

V další vlně zaútočili tři a dva z nich útok nepřežili. Třetímu, jehož zasáhl pěstí Vladislav, se podařilo odplazit.

„Čtyři sme už vyřadili z boje,“ konstatoval optimisticky Jaroslav.

„Ale dalších nejmín patnáct nás ještě čeká.“ Vladislav se chystal říci ještě něco dalšího, přiléhavějšího k jejich situaci, byl však přerušen zatroubením lesního rohu. Od mohyly se přihnala velká smečka psů a většina vlků utekla. Jen šedohřbetý vůdce se psům

postavil na odpor, v posledním skoku ho však zasáhl černý šíp, jenž pronikl až k jeho srdci.

Vladislav se otočil a spatřil přicházet vysokého muže v zálesáckém oblečení. Vladislav mu však nevěnoval příliš pozornosti, protože po boku podsaditého muže krácel – či spíše kulhal – Vilém.

— *Nesmím ukázat, jakou radost cítím, aby pak o tom Vilém nevyprávěl každému na potkání.* Navzdory této myšlence se vydal Vilémovi vstříc. Když se setkali, objal ho a promluvil jako první: „Už sem nečekal, že tě ještě někdy uvidím živýho, kamaráde.“

Večer všichni seděli na verandě velkého domu nad hladinou zálivu a popíjeli skvělé černé pivo. Vilém jim vyprávěl, jak ho zachránila kupa suchého listí, která zbrzdila jeho dlouhý pád. Nicméně klouzal po strmém svahu ještě mnoho desítek sáhů, než se zastavil kousek od lesní pěšiny. Dlouho ležel otřesen stěží vnímaje svět kolem sebe.

Po chvíli se mu vrátilo plné vědomí, ale on se ještě dlouho bál otevřít oči, aby vpád drsné skutečnosti nenarušil věčný mír prostupující jeho tělem. Pak ale ucítil bodavou bolest v levém kolenně a mravence pochoduující po tváři a nezbylo mu nic jiného než se smířit s tím, že je naživu. Otevřel oči, rukou odehnal neodbytný hmyz a opatrně vstal. Když si byl ověřil, že nemá nic zlomeného a jeho hlava je sice zkrvavená, ale stále v jednom kuse, vydal se pěšinou dolů až nakonec přišel do malé vsi, kde jako prvního potkal starostu. Ten však nejevil přílišné nadšení pro zachranou výpravu, navzdory tomu, že mu Vilém prozradil, že mezi zbloudilci je i královský kapitán. Jeho chování se změnilo až v okamžiku, kdy se dozvěděl, že v ohrožení je i život zálesáka

Strojmíra. Potom už vše probíhalo o překot. Starosta sehnal muže a psy a všichni bez prodlení zamířili k mohyle.

Vilém dovypprávěl, sfoukl s piva pěnu a zadíval se na starostu. Vladislav se pro změnu podíval na Strojmíra. Po chvíli se na Strojmíra stočily i pohledy ostatních mužů.

„Tak dobře, řeknu vám to,“ rezignoval nakonec muž nacházející se v centru pozornosti.

„Mlč! Jsou to královi muži a my nevíme, na čí straně je král.“

„Nemusím mlčet, Danibore, jsou to mí přátelé a pan Vladislav už to stejně ví.“

Ted' pro změnu dlouho vyprávěl Strojmír-Trpimír. Zmínil vše, co předevčírem prozradil Vladislavovi, a doplnil mnohé další. Mluvil o svém mládí, kdy o něj otec ještě projevoval určitý zájem, o zábavách šlechtické mládeže, o svém pasování na rytíře i o životě v relativním přepychu. Vše se ale náhle změnilo, když se vévodovi narodil legitimní syn.

„Ze dne na den vyhnal mě a moji matku z města a přikázal nám, abychom se přestěhovali do malé vesnice v povodí Syru, daleko od civilizace – do místa, kde jsme nikoho neznali. Neměli jsme nic kromě svého oblečení a obývali starý srub, který jsme navíc sdíleli se starým brtníkem. Nezbylo mi než se věnovat lovu, abychom nezemřeli hladu. Naštěstí mi to docela šlo, takže jsem se brzy dokázal postarat o oba, postavit dům a nakonec si najít i ženu. Byl to život, který se mi líbil, uprostřed lidí, které jsem měl rád. Ale bohové mi nehodlali dopřát ani tu malou trošku štěstí.“

Trpimírův monolog narušila paní starostová přinášející jelení guláš. Nádherně voněl a ještě lépe chutnal.

Trpimír jedl nejrychleji, ale poté, co chlebem vytřel svou misku, počkal až dojedí ostatní. Slunce mezitím kleslo téměř k západu a ochladilo se. Mužská společnost se proto přesunula dovnitř, kde je čekalo teplo z velkého krbu a uzené plátky lososa.

„To léto, co král porazil mladýho vévodu, zemřela moje Zbyslava a já i Pomořany přišly o svou budoucnost. Mladý vévoda skončil ve věži a starý vévoda se pokořil před králem.“

— *Pokořil před králem. A co ty? Taký by ses pokořil?*

„Už na pohřbu mé paní mě někteří žádali, abych uplatnil své nároky na vévodský stolec, ale já se už nechtěl vracet do světa, který mě odvrhl. Raději jsem se staral o své dva syny a dceru.

Před dvěma lety se ke mě donesla informace, že se mě můj otec hodlá zbavit, protože hodlá předat stolec Miroslavovi a ve mně vidí hlavní překážku toho plánu. Mnozí muži z králova okolí i poslanci sněmu na mě totiž nezapomněli a začali se mnou počítat.

Královým pohůnkům jsem naštěstí unikl a skryl se pod novým jménem, ale nepřestal jsem spolupracovat s těmi, kteří by jen neradi viděli Miroslava s vévodským žezlem v ruce. Nejdříve jsem byl jen jeden z nich, pak si mě ale navzdory mému nesouhlasu zvolili za svou hlavu. Od té doby je připravuju na to, co musí brzy přijít, jelikož vévoda, alespoň podle zpráv, který máme od jeho lékařů, už na tomhle světě dlouho nepobude.“

— *Spasitel z donucení. Snad si nemyslí, že mu to budu žrát? A vůbec se jim nezmínil o tom, že počítá s občanskou válkou.*

Vilém byl ale Trpimírovým vyprávěním viditelně nadšen. Začal vyprávět o historických precedencích, v nichž odstrkovaný či dokonce nelegitimní syn došel stolce. Vyzdvihl hlavně příklad

Unislava, kterého král Bořivoj zplodil s kuchařkou a jenž se nakonec sám stal slavným králem.

— *Ale předtím zabil královnu a nechal krutě popravit dva své mladší polobratry. I když někteří tvrděj, že na to měl vlastně právo, když mu bratříčci nechali zabít matku a královskéj kat ho připravil o pravou ruku. „Myslím, že by měl Trpimír slyšet o lepších vzorech, než byl krvavej bratrovrah, Viléme.“*

Vladislav nečekaje na Vilémovu reakci, vstal a vydal se do stáje ke Krasavici. To, co potřeboval, se už dozvěděl. Stačilo mu vidět kratičký Trpimířův výraz, vteřinku před tím, než se ctižádostivý muž opět ovládl.

Poslední část cesty vedoucí Střekyňským hvozdem byla obtížná, neboť v něm číhají četný nebezpečí, který si člověk žijící v civilizaci nedokáže ani představit.

— *Zasloužilo by si to víc než jednu větu. Ale to sou právě ty informace, který krále nezajímaj.*

Vladislav se zamyslel, a pak se rozhodl, že pár vět přeci jen připíše.

U jednu chvíli se nám ztratil pan Vilém a i já jsem podlehl zoufalství. Naštěstí se nám v pořádku vrátil a přivedl nám pomoc. Jistě ti o tom bude při nejbližší příležitosti podrobně vypravovat.

Druhého dne je člun převezl přes mořský záliv do malého přístaviště s dřevěným molem a strážnicí, v níž přebývali dva vojáci z Valiborovy jednotky.

„Pan seržant vás už očekává a těší se na vás, pane.“ Vytáhlý bledý svobodník se ani nesnažil zakrýt ironii.

„Jak vidím, tak nám alespoň zařídil čestnej doprovod,“ vrátil mu to Vladislav.

„Já s vámi nepojedu, ale pokud chcete, můžete si s sebou vzít tady vojína Unislava, pane. Prej se docela dobře vyzná v lese.“ Svobodník mluvil měkce se zvláštním přízvukem. Vladislav si toho všiml i u osadníků u jezera a na druhém konci zálivu, ale nyní to bylo mnohem zřetelnější.

Vojín byl navzdory svému královskému jménu nejšpinavějším a nejzanedbanějším vojákem, kterého Vladislav během svého už dosti dlouhého působení ve vojsku viděl. Celkovou ošuntělost by mu mohli závidět i týnští žebráci a co se týče specifického oděru, překonával všechny do jednoho. Pravděpodobně chodil do lesa a tam se intenzivně přátelil s tchoři.

„Děkuju, nechci,“ odmítl pomoc Vladislav. „Mám na to jiný lidi.“

„Když nechcete, nechte bejt.“ Ve svobodníkově hlase bylo cítit zklamání.

— *Doufal, že se vojína zbaví. Musí bejt strašný žít s takovým člověkem v jedné cimře,* pocítil Vladislav krátké souznění s klackovitým frajtre. Netrvalo ale dlouho, jelikož si svobodník odplivl a nikoliv jen náhodou slina přistála na vojínových bagančatech.

— *Možná ještě strašnější je žít pod takovým velitelem.*

„Změnil jsem názor, vojíne. Možná se nám budete hodit. My zatím posváčíme a vy se trochu upravte.“

„Pokusím se, pane kapitáne.“ Vojín se otočil a zamířil ke strážnici následovaný velitelem.

„To chceš jet s takovým smradlochem?“ ozval se Vilém.

„Může jet až za námi a opravdu se nám může hodit.“ Vladislav raději neuvedl skutečný důvod, proč se mu vojína zželelo.

Vilém jen zavrtěl hlavou a začal hledat místo pro svačinu. Našel malou zátoku pod žulovou skalkou, chráněnou před větrem několika krásnými jedlemi. Sesedli s koní, Vilém s Vladislavem se postarali o oheň, Jaroslav o vodu a Trpimír o koně. Pak společně opekli klobásky darované starostou, nakrájeli chléb, uvařili mátový čaj a rozlili si ho do plechových hrnečků. Slunce už jarně hrálo a příroda pro jednu ukazovala svou přívětivou tvář.

Právě když po sobě uklízeli, se vrátil voják Unislav. „Sem připravenej na cestu,“ hlásil a zdálo se, že si alespoň umyl vlasy a nepřestěné vousy, které mu společně pokrývaly skoro celou tvář. Šaty si však nestačil vyprat a pár pokusů setřít z nich tlustou vrstvu špíny skončilo zjevným neúspěchem. Zápach nešlo posoudit, neboť naštěstí nestáli po větru. Za opratě držel hnědého koně, jenž byl dokonale vyhřebelcovaný a na rozdíl od vojína nevypadal podvyživeně.

Vladislav vzal svůj cínový talíř, přesunul na něj poslední dvě opečené klobásky, přidal čtyři krajíce chleba, přišel k Unislavovi a podal mu ho se slovy: „Vemte si, Unislave, teď spadáte pod můj velení.“

Bylo to sice v té zarostlé tváři těžko rozeznatelné, ale přesto se v ní objevil náznak úsměvu, a oči, předtím rezignovaně sledující okolní nepochopitelný svět, se zadívaly do Vladislavovy tváře.

„Děkuju, pane veliteli.“

Cesta do Oseka vedla hustým a nepřátelským lesem, v němž lidské ruce prorazily průsek, z tvrdé země vydobyly kořeny a půdu zarovnal v šířce dvou koní. Přes říčku, podél níž cesta vedla, pak postavily bytelné dřevěné mosty a vztyčily kamenné milníky.

Pětice jezdců tak mohla jet cvalem, pročež do města uprostřed hvozdů došla už v podvečer za denního světla. Město stálo na velké mytině u brodu a přímo nad ním se tyčil kamenný hrad na pahorku obtékaném ze tří stran říčkou. Město samotné bylo vystavěno ze dřeva a ohrazeno valem zakončeným dvousáhovou palisádou.

Městisko tvořila jedna ulice, kolem níž stála asi stovka domů od nevysokých srubů z neotesaných kmenů a hlíny až po relativně výstavné roubené domy.

U jednoho z nich stál zámožnější muž v modročerném oblečení a sledoval příchozí. Vladislav ho poznal už z dálky. Byl to bývalý zástupce mincmistra, kterého sem, do největšího zapadákova v království, vyhostil Boleslav po aféře s paděláním mincí. Vladislav se od té doby snažil na celou nešťastnou událost zapomenout, ale příliš se mu to nedařilo.

— *Takže to opravdu nebude jen Valibor.*

I muž ho poznal a na jeho tváři se objevil úsměv. Sňal svou čepici a příchozí pozdravil: „Vítám vás, muži našeho krále. A vás s největší radostí, pane kapitáne.“

Nevěřicný výraz na Vladislavově tváři byl snadno čitelný, a tak muž pokračoval. „Dobře vím, pane kapitáne, kdo se za nás přimluvil u krále. Bez vás bych hnil zaživa v kobce týnské citadely. Tady je člověk téměř svobodný a nežije se nám špatně. Mé ženě i dceři

se tady navíc líbí a mně vlastně také. V Týně jsem se stýkal se špatnými lidmi a nevěděl, co je skutečné štěstí.“

„Jste první, kdo mi za to poděkoval, pane. Přesto bysem byl rád, kdyby se to vůbec nestalo.“

„Co se stalo, nelze odestát, pane kapitáne. A někdy i špatné skutky přinesou dobro. Jen u toho musí být dobrý člověk.“

„Mám ale obavu, že seržant Valibor to vidí jinak,“ konstatoval Vladislav a sesedl, aby mohl muži podat ruku.

Muž ruku přijal, ale v jeho tváři se objevila starost. „Máte pravdu, kapitáne. On všechno vidí úplně jinak, ale myslím, že vy si s tím nějak poradíte.“

„Uvidíme. Ale nebude to snadný.“

„S Valiborem není nic snadné, kapitáne. Je to stálý boj. Ale pak si můžete přijít odpočinout k nám. Jste vítán, vy i vaši přátelé.“ Muž pohlédl na Unislava, který se držel v pozadí, ale přesto nešlo jeho přítomnost zatajit. Navzdory tomu muž zachoval vstřícný úsměv a pro jistotu to upřesnil: „Všichni vaši přátelé.“

V hradní bráně je nikdo nevítal, ale ani jim nebránil v cestě. Temný průchod je zavedl na nádvoří, kde cvičili muži s kopími pod dozorem malého desátníka. Řev, který při tom vydával, Vladislavovi připomněl nebohého seržanta z jeho mládí, jenž se z trestanců pokoušel udělat královny vojáky.

Ani oni si však příchozích nevšíмали. Vladislav tak spolu s přáteli zůstal stát uprostřed šedivých zdí a čekal. Minuty plynuly a žádná reakce nepřicházela.

„Velí tomu tady někdo?!“ zvolal nakonec Vladislav a jeho hlas snadno překonal desátníkův řev.

„Já tomu tady velím!“ ozvalo se jim za zády. Krasavice se otočila a vrhla na přicházejícího seržanta pohled, který jinak využívala jen pro neatraktivní a hloupé hřebce. Její jezdec se otočil spolu s ní a jeho pohled se snažil odpovídat zástupci druhu *člověk moudrý*, to jest byl o něco o něco neutrálnější.

Valibor vyhlížel obdobně jako před lety – hladce vyholená tvář i lebka, komisiční výraz a dokonale vyleštěné holínky. Vladislav si však všiml i drobných rozdílů: několika tmavších záplat na sluncem vybledlé uniformě a tiku ve tváři kolem těkajících očí.

„Tak nás přišel navštívit králův miláček – velký kapitán spasitel – na svém šíleném koni s doprovodem přátel jeho úrovně: pi-sálkem, buřičem a seržantem nemluvou. A abych nezapomněl taky s vojínem smradlavým tchořem.“ Valibor zaměřil pozornost na nebohého Unislava. „Tak se tě svobodník nakonec zbavil. Měl by dostat metál, vydržel tam s tebou celej tejden. Běž si zalízt do svého doupěte, smradochu!“

Oslovený bez jediného slova slezl s koně, předal jeho opratě kapitánovi a zamířil někam do sklepení.

Vladislav chvilku uvažoval, že se ho zastane, ale pak se rozhodl nepřilévat olej do ohně obcházením seržantových pravomocí.

„Nejsem tu na návštěvě, seržante Valibore. Jsem tu na královské inspekci. Král by rád věděl, jak to tady vypadá po těch šesti letech, co tomu tady velíte, seržante.“

„Král si na nás nakonec vzpomněl? A po pouhých šesti letech. To si snad ani nezasloužíme. Dobře tedy, řekněte našemu králi, že o nás nemusí mít přehnanou starost. Vše se daří, máme tady plno

stromů, sněhu, bodavýho hmyzu a před měsícem epidemii úplavice. Jinak sme ale všichni zdraví a posíláme králi pozdravení.“

„Myslím, že král má právo znát pravdu.“

„Pravdu? Pak mu teda řekněte, že sme tady všichni v hajzlu, ze kterýho se už nevyhrabeme. Možná ale, že ho ta slova nepotěší a odmění nás novým působištěm. Ale stěží najde ve svém velkém království větší prdel než je Střekyňskej Osek. Nebo se snad znovu přimluvíte a král se rozhodne zkrátit nám čekání na smrt?“

„Mně nezajímají vaše slova, seržante. Ty sem si moh' domyslet a nevážit cestu až sem. Chci vidět, jak je na tom hrad a jak sou muži připravený na obranu.“

„No když už ste se obtěžoval až sem, velkomožnej pane, tak vám zejtra uděláme prohlídku pevnosti a chlapi si jen pro vás připravěj nějaký to pořadový cvičení. Budou tady jako pitomci běhat se zbraněma. Jen doufám, že se vám při tom nic nestane, kapitáne.“

„Nevyhrožujte mi, seržante!“

„Já a vyhrožovat, kapitáne? Já mám o vás naopak velkou starost. Z toho důvodu vám taky neposkytnu nocleh. Je tady hodně vlhko a chladno a vy nejste tak otužilej jako my.“

„Mám už přislíbeno ubytování dole ve městě.“

„Určitě u pana starosty. Je tu jedinej, kdo si dovolí zlehčovat mou autoritu.“

„Do toho vám nic není, seržante. Tak teda zítra v deset. A nepokoušejte se na mě nic vymýšlet. Král si dokáže zajistit pořádek.“ Vladislav dal rukou pokyn k odjezdu a přátelé ho následovali. Krasavice se navíc rozhodla, že uprostřed nádvoří zanechá svou nelibě vonící vizitku.

Valibor mezitím mlčel, ale když vešli do průjezdu, Vladislav zaslechl šepem pronášená slova. „Ten královskéj poskok si snad myslí, že může muže pohřbený zaživa zastrašit královou spravedlností?“

Bývalý zástupce mincmistra byl ustanoven královským úředníkem, jenž měl dohlížet na finance nové osady u hranic se severanskými Gauty a řídit opravu pevnosti. V některých oblastech měl dokonce větší pravomoci než Valibor a většinu z nich si dokázal uhájit. Snad proto si ho osadníci zvolili za starostu, neboť jim zajišťoval spravedlnost a pomáhal budovat jejich domovy. Večer se v jeho rozlehlém ale útulném domě sešli všichni významnější obyvatelé města a paní domu uspořádala pro královského kapitána a jeho druhy hostinu. Byla sice podstatně menší než ta ve Styru, ale o to srdečnější. Vladislav seděl po boku starosty, Vilém mezi paní domu a jejich dcerou, která už odložila panenku a stala se malou slečnou. Trpimíra se ujal spolek místních vdov a Jaroslavovi se věnovala dcera místního pekaře a cukráře. Vladislava ten zájem nepřekvapoval, neboť jeho praporečník byl pohledný, zajištěný a dostatečně inteligentní muž. Spíše ho překvapovalo, že žádná z těch kuchařek či pekařek nezaznamenala trvalejší úspěch završený manželstvím.

Koláče a šlehačkové dortíky do značné míry zahladily hořkost setkání s hloupým seržantem a po hostitelčině medovém likéru s jalovcem byl Vladislav ochoten promluvit o novinkách z hlavního města i dalekého Hradska. Pak se toho ale chopil Vilém a jeho historky ze života, byť z větší části vymyšlené, zanechaly krá-

lovského kapitána v obdivném, ale zároveň téměř absolutním osamocení na křesle u krbu.

Až po chvíli si toho všiml starosta a přisedl si k němu.

„Nemáte to s Valiborem lehký, pane starosto,“ zahájil rozhovor Vladislav.

„Prozatím to nebylo zase tak těžké, pane kapitáne. Seržant je hlupák, kterému je ale snadné se zavděčit. Až v poslední době se to mění – k horšímu. Týrá svý muže a k trestancům se chová jako ke zvířatům, navzdory královým příkazům. Minulý týden nechal zbičovat pekařovic Ladislava jen proto, že neuposlechl jeho příkazu ohledně zrekvírování pečiva. A Bořislava, toho mincíře, který se podílel na tom padělání, toho, kterýho ste vy a vaše sestra zachránili před krutou smrtí na popravišti, toho nechal přikovat ke zdi za to, že nešťastnou náhodou zranil jeho koně.“

„Víte to jistě, pane starosto?“

„Máme na hradě pár lidí, kterým můžeme důvěřovat. Prozatím.“

„Podívám se na to.“

„Vám se možná může podařit to změnit, kapitáne. Ale dávejte na sebe pozor, nejsem si zcela jist, zda je pan seržant duševně zdrav.“

„Mám právo ho nahradit, pokud bude potřeba.“

„Kým? Všichni jeho důstojníci jsou v jeho stínu a my potřebujeme skutečného velitele. Hrozí nám totiž větší nebezpečí než je šílenější setník. Podle posledních zpráv se na nás chystají Gautové.“

„Gautové? Vždyť už nezaútočili celý dlouhý desetiletí.“

„Zamyslel jste se někdy, kapitáne, proč nás sem král poslal? A proč rozkázal opravit a rozšířit pevnost uprostřed divočiny? On ví víc, než dává najevo. Gautové se před pár lety sjednotili pod vládou je-

diného krále a teď si chtějí ověřit svou nově nabytou sílu. Už ji zkusili na svých pobratimech Rugijích a brzy ji vyzkouší i na nás.“

„A vy?“

„My se je pokusíme zadržet, kapitáne... alespoň na chvíli.“

Druhý den ráno si Vladislav právě užíval vynikající teplé snídaně, když do starostova domu vtrhl starší muž přírodního vzhledu. Vypadal jako vzdálený příbuzný vojína Unislava, byl však o poznání čistší a voněl pryskyřicí a kouřem.

„Jdou na nás Seveřani!“ zvolal již na prahu.

„Kolik?“ zeptal se věčně starosta sedící po boku kapitána u stolu v hlavní místnosti domu. Byli sami, neboť ostatní dospávali po značně prodlouženém večeru.

„Aspoň stovka. Sou na koních a ve zbroji.“

„Kde jsi je viděl, Ctislave?“

„Včera večer u Medvědího potoka, když sem nahoře pálil milíř. Rozbili tam tábor.“

„Včera večer? Tos nemohl přijít dříve?“

„Nemám žádného koně, starosto. Celou noc sem se hnál sem i se svou rodinou.“

„Promiň. Dal jsi nám tím trochu času na přípravu obrany.“ Starosta, jenž mezitím vstal, přišel až k muži. „Řekni všem hlavám rodin, aby přišli do mého domu. Poradíme se jak na to. A pak se postarej o svou rodinu, Ctislave. A pokud potkáš nějakého vojáka, tak ho za mnou pošli.“

Uhlíř se beze slova otočil a zanechal starostu s Vladislavem.

„Co byste nám poradil vy, pane kapitáne?“

„Nejlepší by bylo najít útočiště na hradě.“

„Město je hrazené a dokážeme se ubránit sami.“

„Val na západní straně ještě není úplně hotovej a ty vaše brány jednoduše zapálí. Pokud by jich bylo jen tucet, pak bysem byl pro obranu. Ale stovka?“

„Strach má někdy velké oči, kapitáne.“

„Věříte mu? ... Myslím tomu uhlířovi.“

Starosta pár okamžiků přemýšlel. „Věřím. Je to dobrý chlap a má pro strach uděláno. Ale co naše domovy, ty nemůžeme nechat jen tak napospas nepříteli.“

„Pokud neubráníte hradby, tak stejně shoří. A vy v nich.“

Do domu mezitím vešel muž, který vypadal jako voják. Alespoň tomu nasvědčovala píka, kterou držel v rukou. „Prej na nás dou Seveřani, starosto.“

„Zajed' na hrad, Horymíre. Řekni seržantovi, že gautské vojsko o počtu alespoň sta mužů přes noc tábořilo u Medvědího potoka. Budou tady tak k polednímu. Že potřebujem pomoc a možná se uchýlíme k vám na hrad.“

Muž přikývl a chystal se odejít.

„Zopakuj mi to, Horymíre!“

Horymír pomalu ale překvapivě přesně zopakoval, co má říci veliteli hradu, a tak ho starosta propustil.

„Seržant Valibor vám s obranou města nepomůže, starosto.“

„Takový sketa snad není.“

„Ne proto, že by byl sketa. On prostě jen nerozdělí své síly. Možná bude potřebovat všechny své muže.“

„Nad vaším návrhem se zamyslíme, pane kapitáne,“ konstatoval s kamennou tváří starosta a začal vítat příchozí. Dorazilo jich na dva tucty a hned, jak přišel poslední, začalo zasedání městské rady. Hned z počátku starosta přednesl kapitánův návrh, avšak nikdo s ním nesouhlasil.

„Šest let tady do úmoru dřeme, a pak to jen tak opustíme,“ řekl kovář, ostatní přikyvovali, pár jich ale promluvílo a mnozí volili i mnohem ostřejší slova.

Starosta se však postavil za Vladislavův návrh a jeho názor nakonec po asi desetiminutové bouřlivé diskusi převážil.

— *Má skutečnou autoritu. Všichni tady vědí, komu maj děkovat za to, že si nežijou špatně.*

„Běžte domů,“ ukončil starosta obecní radu. „Máte hodinu na to, abyste připravili všechno, co chcete odvézt. Musíte to ale unést, vy nebo vaši koně. Hlavně si vezměte mouku a další potraviny a taky zvířectvo, co půjde samo. Nikdo tady nesmí zůstat, ani naši staří. Každý zodpovídá za celou svou rodinu.“ Pak se rozhlédl a doplnil: „Za rodinu dřevorubce Břetislava, který tady není, zodpovídá truhlář a za ostatní nepřítomné já.“

Když poslední ze členů rady opustil dům, obrátil se starosta na Vladislava. „Můžete mi pomoci? Někdo na to musí dohlížet a já budu mít dost práce s těmi, za které zodpovídám.“

Vladislav přikývl.

Kolona koní obtížených pytlí spolu se zástupem lidí nesoucích zbytek jejich movitostí se dala do pohybu už za necelou třičtvrtě-

hodinu. K dohlížení se totiž přidal i Jaroslav s Trpimírem a všichni dohlážitelé přiložili své ruce k práci. Dokonce i Vilém pomohl mladé vdově, u níž přespával. Jeho kůň nesl velkou část jejího majetku a zbytek tížil jeho záda.

V čele průvodu šel Vladislav se starostou následovaní Krasavicí vezoucí na hřbetu tři malé děti. Děti byly jedinými šťastnými bytostmi v celém zástupu. Mohly jet na hodném koníčkovi a čekala je návštěva tajuplného hradu.

Koně ostatních Vladislavových druhů nesli obecní majetek a za opratě je drželi jejich jezdcí. Cesta ostře stoupala a lidé i koně museli napínat všechny své síly.

Až těsně před hradem se sklon svahu o něco zmírnil. Před znavenými zraky příchozích se navíc objevila vysoká hradební věž s průchodem, jenž byl uzavřen dřevěnými vraty pobitými černým železem.

Vladislav přišel až těsně k bráně, zaklonil hlavu a zvolal: „Otevřte, potřebujem se, co nejdřív dostat dovnitř.“

„Tohle je pevnost a ne noclehárna pro civily,“ odpověděl ze shora známý hlas. „Běžte si bránit to své město,“ pokračoval Valibor, „namísto toho, abyste nás tady obtěžovali a vyžírali.“

„Podle královského nařízení musíte poskytnout útočiště obyvatelům města o okolí v případě ohrožení,“ připomenul starosta.

„Já na královský nařízení seru! Vylijte to na ně!“

Z okna nad průchodem se spustil páchnoucí proud a roztříkl se nad dlažbě. Vladislav stačil uskočit, avšak i tak byl kapičkami močůvky potřísněn až do pasu.

„Mezi námi jsou i vaše ženy, příbuzní a přátelé. Když nám nepomůžete, tak je Seveřané všechny pozabijí,“ zkusil to jinak starosta.

Z věže se ozvaly nějaké vzrušené hlasy přecházející v nesrozumitelnou hádku. Nakonec ale promluvil opět seržant. „Já sem tady velitelem a moji muži mě poslouchaj.“

„Za neuposlechnutí královskýho nařízení vás velení zbavuju, seržante. A přebírám ho já. A můj první rozkaz zní: Zajistěte seržanta, kterej evidentně nemá všech pět pohromadě, a otevřte nám.“

Valibor se zasmál. „Vy si myslíte, že vás budou poslouchat, protože ste kapitán? Sem jako jejich vlastní a milovanej otec. Raděj zemřou, než aby..“ Seržant větu nedokončil, neboť namísto dalšího slova se ozval tupý úder.

Po pěti vteřinách šokovaného ticha se z brány ozval jiný mírně nervózní hlas: „Otevřeme vám, pane, pokud slíbíte, že nás... Jak se tomu, kurva, říká, Bronimíre? ... amnestujete. Jen sme poslouchali rozkazy našeho seržanta a i teď sme splnili váš rozkaz a zajistili sme, aby si seržant neublížil, pane.“

„Máte mý slovo, že se vám nic nestane.“

„Tak dobře. Běžte otevřít, Velislave a Kazimíre.“

Chvíli se nic nedělo, pak se ale obě křídla brány začala pomalu otevírat. Vladislav mezi nimi vjel do temného průjezdu a spatřil v něm dva vyděšené vojáky. „Je živěj?“ zeptal se se jich.

„Je, pane. Dostal jen pěstí přes hlavu. Navíc desátník Hroznata byl opravdu jemnej.“

„On by nezabil ani mouchu, i když vypadá jak medvěd,“ doplnil ho druhý.

„Seržanta zavřete do vězení a desátníkům řekněte, aby přišli za mnou.“

Seveřané se v údolí pod hradem objevili už kolem půl desáté. Nejdříve jeli jezdci na koních a za nimi neurovnané šiky pěchoty. Vysocí plavovlasí muži zpívali a ozvěna jejich hlasů byla slyšet i na hradbách.

Tam, vysoko nad nimi, stál Vladislav, po boku mu měl Jaroslava a svita čtyř desátníků se nacházela opodál.

„Je jich opravdu víc než sto,“ oznámil obrátil se k poddůstojníkům, mezi nimiž vynikala vysoká Hroznatova postava. „Nás je jen čtyřicet, ale stejně ste je mohli už ráno někde překvapit a ukázat jim, že tady nejsou doma.“

Desátníci mlčeli a až po chvíli se ozval Hroznata. „Mysleli sme na to, pane.“

„Mysleli?“

„Báli sme se mu to říct, pane.“

— *Bylo to pro vás jednodušší. Co kdyby náhodou souhlasil.* „Teď už na tom stejně nezáleží. Teď už je nepřekvapíme. Musíme se připravit na obléhání. Obešel sem zběžně celej hrad a našel pár jeho slabejch míst. Ty, Jaroslave, budeš řídit obranu brány. Nejlepší bude, pokud se nedostanou blíž než na pět či šest sáhů. Pak je totiž bude chránit slepý předpolí, kam nikdo z hradu nedostřelí. Další slepej úhel je u hlavní věže. Tam bude velet rytíř Stojmír. Zatím připravte luky, kameny a horkej olej.“ Vladislav se neubránil krátkému pohledu na své kalhoty. „Močůvka je nezastaví.“

Barbarská válečná píseň se znásobila ozvěnou od skalní stěny protilehlého kopce a na tvářích desátníků se náhle zračila nová emoce. Možná to ještě nebyl strach, ale zcela jistě to byla obava.

„Rozchod, královi muži! Za půl hodiny musí bejt všechno připravený a všichni naši muži musej stát na hradbách.“

Desátníci se rychlým krokem rozběhli na různé strany.

„Vy počkejte, desátníku Hroznato!“

Desátník se otočil a nepříteli ochotně zamířil k Vladislavovi. „Já sem nechtěl, pane kapitáne. Ale ostatní říkali, že se seržant určitě zbláznil.“

„Jen ste poslech můj rozkaz, desátníku. Už o tom nebudeme nikdy mluvit. Teď vás ale potřebuju na něco jinýho. Řekněte strážím, ať propustí všechny vězně a daj jim zbraně. A taky jim řekněte, že i jim teď jde o holej život. Zformujte z nich malou četou, zjistěte, co každý z nich umí, a pak jim budete velet.“

„A co když obrátěj zbraně proti nám, pane?“

„Když jim předtím názorně vysvětlíte, co Seveřani dělaj se zajatce-ma, tak si to určitě rozmyslí. A navíc si můžete vzít pár mužů, kteří vám s nima pomůžou.“

„A to máme propustit i pana seržanta, pane?“

„I jeho propustíte. A oznamte mu, že je degradovanej na svobodníka. Jestliže oba přežijem, tak rozhodnu, co s ním. Pokud bude bojovat jak muž, tak má ještě šanci. Osobně mi zodpovídáte, že neudělá nějakou hloupost. Rozumíte?“

„Rozumím, pane kapitáne,“ odpověděl Hroznata, přestože se nedál zcela přesvědčen. Nic však nenamítal a vydal se splnit rozkaz.

„Tak a teď nám nezbyvá než čekat. Něco bych si dal, Jaroslave. Doprovodíte mě?“

„Rád, pane kapitáne.“

„Rád? Vy máte taky hlad? Nebo ste dokonce rád se mnou?“

„Obojí, kapitáne.“

Ženy z města zřídily na nádvoří improvizovanou kuchyň a v ní nabízely příchozím skopové ragú. Stála na něj malá fronta tří civilistů a dvou vojáků.

„Nemáte nic na práci?“ zeptal se vojáků seržant Jaroslav a oni raději rychle zmizeli v jedné z budov. Kovář a mlynář s mlynářským pacholkem se nechali předběhnout, a tak nemuseli na plnou misku dlouho čekat. Avšak ještě dříve, než Vladislav stačil přesunout obsah první lžice do úst, byl přerušen přicházejícím starostou.

„Konečně jsem vás našel, kapitáne.“ V jeho hlase ale nebyl ani náznak radosti.

„Co se děje, pane starosto?“

„Nedovolil bych se vás obtěžovat v tuhle dobu, pane. Ale nemůžeme najít naši Růženku. Ztratila se stejně jako její kamarádka Miroslava.“

„Kdy ste jí viděli naposled?“

„Kousek za městskou branou. Byla u Miroslavy, to je tesařovic dcera. Té už je šestnáct, takže jsme o ně neměli zprvu obavu. Sám víte, jaký tady byl zpočátku frmol. Nikdo je ale od té doby neviděl a ani jsme je nenašli na hradě. A to jsme prohledali každíčký kout.“

„I studnu?“ zeptal se Vladislav, ačkoliv by tu otázku raději nepoložil.

„Mají tady jen vodní nádrž. A ta je naštěstí zabezpečena těžkou mříží.“ Starosta ukázal na masivní konstrukci na druhém konci hradního nádvoří.

Vladislav se rozhodl rychle. Odložil misku nádherně vonící omáčky a gestem svému pobočníkovi naznačil, aby ho následoval. Zamířil do stáje, vyskočil na stále ještě osedlanou Krasavici a rozjel se k bráně.

„Co to děláte, kapitáne?“ křičel za ním starosta.

„Ještě je možná čas,“ odvětil Vladislav a tryskem vyjel z pootevřené brány, kterou strážil svobodník Velislav.

Vladislav svým slovům věřil ještě hon před městem. Pak ale uviděl dým stoupající z prvních požárů a jezdce mířící z města k nepřátelskému voji. Za sedlem jednoho z nich zářila světle zelená barva, kterou ještě před pár desítkami minut zahlédl na šatickách starostovy dcerky. Další kůň nesl něco růžového, což není barva, kterou by si severští válečníci nějak zvláště oblíbili. Proto zastavil Krasavici a počkal na Jaroslava.

„Viděls?“

„Viděl, kapitáne. Ale třeba to není Růženka a Miroslava. Možná je to jen nějaká kořist.“ Jaroslav se zamyslel nad tím, co právě řekl.

„Vy, víte jak to myslím.“

„Co by tam tak mohli ukořistit? Všechno, co šlo odnést a mělo se bemenší cenu, to se odneslo. A navíc se mi Růženka při odjezdu svěřila, že tam zapomněla své oblíbený kotě. Řek’ sem jí, že tam na ni určitě počká, ale jak vidím, tak mi nevěřila.“

Seveřané se nespokojili s vypálením opuštěného města a odpoledne oblehli i hrad. Kromě jednoho výpadu na bránu, který Jaroslavovi muži odrazili už v zárodku, se však drželi z dostřelu.

Obránci tak neměli mnoho práce a až na jedinou výjimku se veškerá zranění omezila na několik řezných ran způsobených špatnou manipulací se zbraní.

Tou jedinou výjimkou byl svobodník Valibor. Přinesli ho hned po prvním útoku na bránu na improvizovaných nosítkách do jeho bývalé pracovny, kterou teď obýval Vladislav.

„Proč mi sem nesete toho muže?“ zeptal se trochu udiven, neboť ošetřovnu nechal zřídit v kovárně.

„Ošetřovnu už nebude potřebovat,“ odvětil suše jeden z nosičů.

„A pan desátník Hroznata říkal, že byste ho asi rád viděl, pa’e.“

Až nyní Vladislav zraněného muže poznal. „Co se mu stalo?“

„Vyklonil se ze střílny mezi dvěma stínkami a řval na Seveřany, že sou to sráči. Nevím, jestli mu rozuměli, ale než byste do pěti napočítal, tak to dostal šípem přímou do prsou.“

„Položte ho na stůl,“ rozhodl Vladislav.

Bývalý seržant byl celý od krve a skutečně umíral. Byl však stále při vědomí a jeho oči sledovaly Vladislava. Párkrát se s obtížemi nadechl a pak se zeptal: „Zemřu jako hrdina, kapitáne?“

— *Mám mu říct pravdu nebo milosrdnou lež?* „Nemám právo vás soudit, rytíři, ani vám dát rozhřešení.“

Valiborovi se už nedostávalo vzduchu, přesto ho v plících našel dost, aby zasípal svá poslední slova: „Celej život sem byl idiot, je to tak?“

Vladislav úspěšně potlačil příkyvovací reflex. „Ale neumíráte jako idiot, Valibore.“

Rytířovu tvář poprvé za dlouhý čas navštívil úsměv a setrval na ní i poté, co naposledy vydechl.

Vladislav mu zatlačil oči a obrátil se na Jaroslava, který mu právě přišel ohlásit, že útok byl odražen.

„Všechny nás to čeká, kapitáne,“ řekl. „A mnozí z nás si až tehdy uvědoměj, jakými byli idioty. Pokud tedy dostanou šanci si vůbec něco uvědomit.“

K inspekci hradu vůbec nedošlo, neboť druhý den město napadli Seveřané. Osadníci se stáhli do hradu a já převzal velení za ...

Vladislav dlouho hledal správná slova. Inkoust na husím brku vyschl a kapitán ho musel namočit v kalamáři.

... zdravotně indisponovanýho seržanta Valibora. Přestože sem měl původně jistý pochybnosti o připravenosti hradní posádky, tak bojovali dobře a bez větších ztrát na naší straně. V boji padli dva muži a seržant Valibor.

Vladislav se zamyslel. O Valiborovi se mu příliš psát nechtělo. — Král se to ale stejně doví. Vždycky u toho někdo byl.

Předtím jsem ho musel degradovat na svobodníka, jelikož odmítl dodržet královský nařízení a ani v boji si nepočínal příliš profesionálně.

Ve čtyři ráno Vladislava probudilo nenápadné zaklepání. Valiborova postel byla značně nepohodlná, a tak pouze podřimoval.

„Co se děje?“ zeptal se, jakmile si uvědomil, kde je a co se kolem něj vlastně děje.

„Napadli nás Seveřani.“ Hlas za dveřmi patřil jednomu ze svobodníků.

„Vždyť je ještě tma.“

„No právě. Mysleli si, že nás překvapí.“

„A překvapili?“

„Ne, pane. Už zdálky je viděl vojín Unislav. Má ve tmě moc dobrej zrak. Pan seržant dal zapálit vích slámy a v tom světle sme jich hezkejch pár postříleli.“

„A jak to vypadá teď?“

„Zmizeli z dohledu a nechali nám tady svý mrtvý.“

„Tak proč ste mě budil?“

„Pan seržant říkal, že byste měl bejt informovanej,“ svobodníkův hlas zněl nyní o poznání méně sebejistě.

„Tak panu seržantovi vyřidíte, že moc děkuju.“

Svobodník pravděpodobně odešel, neboť už nepromluvil, ale Vladislav se rozhodl, že přeci jen vstane. Ležel v uniformě a holínkách, takže si nasadil jen svou kapitánskou přilbu a připjal si opasek s mečem a dýkou.

Potichu otevřel dveře a snažil se vyhýbat lidem, kteří spali na chodbách. Hrad nebyl velký a jen ti nejšťastnější nocovali pod střechem. Když stoupal po úzkém a strmém schodišti na hradební ochoz, zaslechl zvuk boje. Zbytek schodů vyběhl a pokusil se rychle zorientovat.

— *Západní »Trpimírův« úsek. Ty Seveřani nejsou zase tak hloupí. Zaútočili na dvou nejslabších místech. Naštěstí ne koordinovaně.*

Ve světle několika málo dohořívajících pochodní zamířil k ohroženému úseku. Cestou udílel rozkazy, neboť někteří z vojáků opouštěli svá místa, snažíce se pomoci svým druhům. „Stůjte!

Každý má své místo," zařval a muži se ho raději rozhodli poslechnout.

Pod hradní věží se míhaly zápasící stíny a občas se zaleskla obnažená ocel zbraní.

— *Dostali se nahoru*, blesklo mu hlavou, i když stále neměl valnou představu, co se vlastně děje.

Proto zastavil a zaměřil veškerou svou pozornost na hemžení před sebou. To se mu však stalo málem osudným. Varovalo ho jen slabé zacinkání špatně upevněné zbroje. Tasil dýku a spíše instinktivně než s rozmyslem zachytil úder vedený pěstí. Podle zvuku a proudu horké krve ji musel rozetnout vedví, ale stěží neviditelný soupeř jen neslyšně sykl. Druhou ruku, kterou sahal pro meč, mu sevřel drtivý stisk. Na poslední chvíli změnil těžiště, pročež útočník ztratil rovnováhu. Jen na malou chvíli, během níž však Vladislav stačil svou dýku zabořit do nechráněného těla. Stisk trochu povolil, mohl tak vytasit i meč, a byť to byla jeho slabší levá ruka, zbavila ho bezprostředního nebezpečí.

V týž okamžik se nad hradem rozzářilo jasné světlo a on v jeho paprscích spatřil tělo svého protivníka i dalšího muže, který se právě dral blízkou střílnou na ochoz. Ten už neměl nejmenší šanci, ačkoliv stačil vytáhnout dýku. Světlo rychle pohasínalo a rudlo, přesto mu umožnilo odhalit, kudy se Seveřané dostávají na hradební ochoz. Mečem svrhl improvizovaný žebřík, zaklíněný ve střílně, a bolestný výkřik mu ukázal, že nebyl prázdný.

Až pak se rozhlédl a v posledních paprscích podivuhodného světelného zdroje se přesvědčil, že jeho muži mají situaci pevně v rukou. Na ochoze nezůstal jediný nepřítel a vstříc mu mířil Trpimír. „Děkuju, kapitáne.“

„No, trochu sem vám s tím pomoh,“ ohodnotil Vladislav spoušť, jež ho obklopovala.

„Myslím spíš tohle,“ ukázal Trpimír na temně rudou jiskru uprostřed zářivých hvězd nadhlavníku.

„To nebyla moje práce, pane rytíři.“

„Ne? Tak koho?“

„Nevím,“ přiznal Vladislav. — *I když bysem to hrozně moc rád věděl.*

„To vypadá na práci čaroděje,“ konstatoval Vilém, když s ním o podivuhodné pomoci mluvil ráno za rozbřesku. „Škoda, že jsem to zaspal. Ještě nikdy jsem neviděl nějaké spektakulární kouzlo.“

Vladislav už spektakulární kouzlo viděl, ale nechtěl na to vzpomínat, nebo o tom dokonce mluvit.

„Kde by se tady vzal, Viléme?“

„Může to být i nějaký osadník nebo voják.“

„Nikdo se k tomu nepřiznal. I když sem se jich na to ptal.“

„Divíš se? Po tom, co přinesly Čarodějnické války? Čarodějové sou v popularitě až za mistry popravčími.“

„Nedivím. Ale přesto bysem mu rád poděkoval. Možná bysme to zvládli i bez něj, ale to světlo zachránilo život hodně našich mužů.“ — *A pravděpodobně i ten můj.*

Po východu slunce však měl Vladislav jiné starosti než hledat čaroděje dobrodince. Seveřané zmizeli a nespátřili je ani zvědové, které vyslal do blízkého okolí hradu.

Jako velitel musel nyní rozhodnout, co dál. Většina osadníků se chtěla vrátit do zničeného města a vojáci to podporovali, protože v hradě nebylo k hnutí.

Ted' ale téměř všichni muži a mnohé ženy stáli na nádvoří či vyhlíželi z oken a čekali, co jim řekne jejich velitel.

Vladislav se rozhlédl kolem sebe. Tváře, které ho obklopovaly, byly špinavé a unavené, přesto ve většině z nich spatřil alespoň náznak naděje.

„Počkal bysem ještě pár dnů. Seveřani se stáhli, ale furt můžou bejt nepříjemně blízko. Já a pár mužů, který si vyberu, pojedeme na výzvědy ,a pak se ukáže. Do té doby nesmí nikdo z hradu.“

„A kdo bude velet, když budete pryč?“ zeptal se desátník Hrozna-ta převyšující dav nejméně o hlavu.

„Seržant Jaroslav.“

Vojáci souhlasně přikyvovali a i osadníci se zdáli být spokojeni.

„Měl bysem jet s váma, kapitáne. Sem přece váš pobočník,“ nesouhlasil Jaroslav.

„Budeš mě tu zastupovat.“

„A kdo teda s váma pojede?“

„Pan rytíř Strojník, pokud bude souhlasit.“

„Souhlasím, pane kapitáne,“ přitakal Trpimír stojící po Vladislavově levici na improvizovaném pódiu nad vstupem do vodní nádrže.

„A pak potřebuju nějakýho zdejšího muže, co se vyzná v lese.“

Vladislav chvíli čekal, ale nikdo se nehlásil. Většina vojáků pilně hleděla do země a ti statečnější obdivovali roztodivné tvary oblak či sledovali bílou zástavu s černým klínem vysoko na věži.

— *Nikomu sem neříkal, aby ji tam dal. Ale je dobře, že vědí, že teď maj velitele. Někoho komu můžou důvěřovat, že je nenechá ve štychu.*

„Já s váma pojedu, pane,“ ozvalo se za jeho zády právě v okamžiku, kdy se chystal znovu promluvit.

Vladislav se otočil a spatřil vojína Unislava, který stál na střeše kovárny těsně u komína a nevypadal o nic lépe, než když ho poprvé uviděl. Vzduchem se navíc šířil náznak tchořího pachu, ačkoliv ho od vojína dělily aspoň čtyři sáhy.

„Znám to v lese líp než všichni tady,“ pokračoval vojín překvapivě silným a sebevědomým hlasem. V záři vycházejícího slunce se Vladislavovi jeho sporá postava jevila prastarou dřevěnou modlou, na níž se podepsal čas, ale ona, byť opršelá a pokroucená, stále vzdoruje nevyhnutelnému zániku.

— *Stojí to za tu oběť?* Vladislav se podíval do starostových očí, a bylo mu jasné, jak zní odpověď. *Proč sem jí jenom lhal?*

„Za půl hodiny ať ste připravenej, Unislave. A pokuste se pořádně umejt a vzít si čistou uniformu. Pokud žádnou takovou nemáte, tak vám někdo nějakou určitě rád půjčí.“

Už několik hodin projížděli hustým lesem a svět se jim zúžil na prostor uzavřený kmeny mohutných stromů, jejichž husté jehličí propouštělo jen jakýsi temnosvit. Vladislav už dávno ztratil jakou-

koliv orientaci a nebyl by schopen určit ani základní světové strany. Musel tak důvěřovat Unislavovi, jenž jel v jejich čele.

Vojín se navzdory rozkazu nepřevlékl a umytí se opět omezilo jen na zarostlou tvář. Přesto se nyní zdálo, že jeho vzhled dokonale zapadá do šerého světa plného podivných zvuků. Dokonce i jeho pach, prolínající se s vůní vlhkého dřeva a půdy prorostlé podhoubím, přestal být nepříjemný a stal se spíše tajuplně varovným.

Půda pomalu stoupala a mezi stromy se objevovaly velké balvany. Ty postupně mohutněly a stávaly se skalkami, mezi nimiž se křižovaly stále se zužující průchody, jejichž vlhké stěny byly pokryty mokvajícími mechy a slizovitými lišejníky. Světlo stále temnělo a jednu chvíli se dokonce zdálo, že je zcela opustí a oni budou ztraceni i zatraceni v samém srdci Myrkwiđu, jak lesu říkali Seveřané.

Za další zatáčkou úzké a téměř neznatelné pěšiny se však postupně otevřel výhled do krajiny osvětlené odpoledním sluncem. Pěšina stále pokračovala a dovedla je až na skalní výchoz, kde náhle skončila vzdušnou propastí. Desítky sáhů po jejich nohama se vinulo údolí, po jehož dně vedla jízdní stezka. Smrky, jedle a jiné jehličnany ztrácely na druhé straně údolí svou nadvládu ustupujícíce skalám a suťovištím, a na mnoha místech tak řidčeji rostoucí stromy odhalovaly gautské vojsko. V jeho čele jela jízda na těžkých koních s plavovlasými muži v sedlech. Doprovázela je nepočetná pěchota lučištníků a kopiníků.

„Vracejí se,“ prohlásil Trpimír sledující pozorně nepřátele. „Můžeme se vrátit a říct to ostatním.“

„Nemůžem,“ nesouhlasil Vladislav a ukázal na jednoho z koní, na jehož hřbetě bylo lze rozeznat malou postavu v zeleném. „Neje-

dou bez kořisti. Tam dole je starostovic dcerka a my ji musíme zachránit.“

„Musíme?! Vždyť by to byla sebevražda. Dva...“ Trpimír se podíval na Unislava, jenž stál opodál, a rozhodl se ho přestat ignorovat, „nebo tři proti celému vojsku Seveřanů.“

„Musíme, protože to nikdo jinej za nás neudělá.“

„Dobře, zachraňte si tedy, koho chcete, my se ale s vojínem vrátíme. Že je to tak, Unislave?“ obrátil se poprvé přímo na lesního vůdce.

„Ne, pane, pan kapitán má pravdu,“ odpověděl tázaný a zde v hájemství hvozdů zněl jeho hlas mocně. „Musíme, protože máme šanci. Malou, ale přesto šanci.“

Trpimír nadále nesouhlasil, ale nezbylo mu než jet s nimi. Unislav je dlouhé hodiny vedl po tajných stezkách. Za počínající noci přijeli k místu, kde se údolí rozšiřovalo a na mytíně u soutoku Medvědího potoka s říčkou tábořilo nepřátelské vojsko.

Necelou hodinu pozorovali ruch v táboře z blízkého pahorku či snad mohly pradávného krále. Většina vojáků se zpila do nemoty, ale hodně jich zůstalo na nohou. Navíc nikde neviděli ani Růženku, ani její kamarádku.

„Co jsem říkal,“ připomněl jim Trpimír. „Nemáte žádnou šanci. Zabijou vás a já zůstanu sám v tomhle strašidelném lese.“

„Musíme ještě chvílku počkat,“ navrhl Unislav.

„Tak si čekejte klidně až do rána, ale mě z toho vynechte.“ Trpimír se pomalu odplazil z jejich pozorovacího stanoviště zpátky ke koním a Vladislav ho ještě pár minut slyšel nesouhlasně mručet.

V táboře vše postupně upadalo do spánku. Až na stráž, které zůstaly na několika dobře zvolených místech a neúnavně zíraly do tmy.

„Pojďte, už je čas,“ řekl po další půlhodině Unislav a začal se opatrně přesouvat směrem k prvnímu ohni, u něhož stála nejbližší hlídka. U nohy jednoho z jejích dvou členů seděl na zadních velký pes podobný vlku a pozorně věřil.

„Jsi blázen, Unislave! I kdybysme ušli pozornosti těch na stráži, tak nás ucítí ten pes. Asi bysem ho dokázal zabít, ale hluk, kterej bysme přitom udělali, by probudil všechny na hony daleko.“

„Věřte mi, pane kapitáne. Vím, jak na to.“

Vladislav vojínovi příliš nevěřil, ale vydal se ještě opatrněji za ním, nechávaje si dostatečný prostor k případnému ústupu.

Tábor se jim na pár vteřin ztratil z dohledu, a když se opět objevil, změnilo se v něm několik věcí. Pes se rozvaloval na boku a sotva slyšitelně chrápal. Oba strážci leželi na zemi ve zdánlivém objetí a nehýbali se.

„Jsou mrtví?“ zašeptal překvapeně Vladislav.

Unislav zakroutil hlavou a opatrně zamířil ke stanům uprostřed tábora. Cestou míjeli další muže, kteří také nejevili příliš známek života. Vladislav se k jednomu sklonil, aby se přesvědčil, že opravdu jen spí. Zdálo se mu, že severan slabě dýchá, ale zcela jist si tím nebyl.

„Opravdu spí!“ sykl Unislav. „Ale nemáme moc času. Běžte se podívat do toho stanu vlevo, a pak do toho, kterej je hned za ním.“

Vladislav ho poslechl a opatrně nahlédl jednou z četných děr ve stěně stanu. Kromě několika kovových pablesků však uvnitř panovala čirá tma. Vstoupil tedy dovnitř pootevřeným vchodem a uvnitř našel deset mužů s meči v dosahu a přilbicemi z temné oceli u hlav. Chvilí si je prohlížel, ale posléze se mu život ohrožující zvědavost podařilo potlačit.

V druhém stanu spal samotný velitel, rozložitý muž ležící na obrovité kožešině nejspíše z medvěda. U hlavy mu dohořívala neformná svíce, jejíž blikotavý plamínek podstupoval předem prohraný boj s přesilou všudepřítomné temnoty. Z jednoho z koutů velitelského stanu se ale ozýval podivný zvuk. Vladislav se za ním vydal, a když se sklonil, rozpoznal známé tvary. Na holé zemi, stočená v klubíčku, ležela dívka a hlavu měla položenou na chlupatém vlkodavovi. Obrovský pes chrčivě chrápal, ale Růženka spala tiše a jistě se jí zdál nějaký příjemný sen, neboť se usmívala.

Opatrně ji vzal do náručí a vyšel ze stanu. Tam už stál Unislav. „Vidím, že ste ji našel, kapitáne.“

„Ale musí tady někde bejt i ta její kamarádka.“

„Nikoho takovýho sem tam neviděl.“

„Možná, že o ní ví něco ona. Musíme ji probudit.“

„Nedělal bysem to, pane. Může vzburcovat celej tábor.“

— *Co mi ale řeknou její rodiče, když přivedu starostovic dcerku a jejich dítě nechám na pospas Seveřanům?*

„Zná mě. Nebude křičet.“

„Dětskej pláč je určitě probudí, pane. Na ten nestačí ani mý...“
Unislav se zarazil uprostřed věty.

„Co na to nestačí?“ zajímal se Vladislav a jeho podezření začalo nabývat zřetelnějších obrysů.

„Nic, pane. Máte pravdu, nemůžem ji tady nechat. Pokud je teda ještě naživu.“ Vyhublý vojín se lehce dotkl dívčina čela a stáhl se do ústraní, aby spatřila nejdříve Vladislavovu tvář.

„Strejda Vladislav,“ konstatovala klidně Růženka, když otevřela oči. „Věděla jsem, že pro mě přijdeš.“

„Jsem tady a odvedu tě domů. Růženko, nevíš, kde je Miroslava?“
Dívčina tvář se zachmuřila. „Myslím, že je mrtvá. Včera večer jí něco ošklivého udělali. Slyšela jsem, jak křičí a ráno jsem jí už neviděla. Jen její šaty celý od krve.“

„A tobě nic zlýho neudělali?“

To nebyla dobrá otázka, jelikož dívka se rozplakala a poté začala úzkostně křičet. Vladislav věděl, že ji může na potřebnou dobu umlčet svou dlaní v rukavici, ale neměl sílu to udělat.

Naštěstí se u nich objevil Unislav a máchl rukou, již měl sevřenou v pěst. Vladimír se obával nejhoršího, ale namísto očekávaného úderu prosvítla mezi jeho prsty rudá zář. Pak pěst pomalu otevřel a ve špinavé dlani se objevila růžově zářící figurka vlka. Dívka vytréštila oči a zapomněla plakat i křičet.

„To je krásnej vlček.“

„Ten je pro tebe, od strejdy Unislava.“

Holčička si sošku, jejíž nadpozemská zář pomalu bledla, vzala a sevřela ji ve svých ručkách. V očích se jí objevil šťastný údiv.

Údiv byl i v očích Vladislavových, i když nebyl zdaleka tak šťastný. Spíše se v nich zračilo překvapivé poznání. „Ty?“ zeptal se, přestože odpověď už znal.

„Já, pane kapitáne.“

Na dlouhé hovory však nebyl čas. Našli Trpimíra, probudili ho a nasedli na koně. Růženku si Vladislav posadil před sebe na Krasavici a vyrazili po cestě na jih.

Hvězdy byly zakryty mraky a tak, ačkoliv Krasavice měla i v úplné tmě nějaký podivný šestý smysl, mohli jet jen krokem. Louče si bohužel nepřipravili. U Severanů se však takové opomenutí nedalo předpokládat.

„Za chvíli nás maj. Až zjistěj, že jim ta holka chybí, tak nebudou muset dlouho přemýšlet, kterým směrem se vydat,“ vyjádřil svůj názor Trpimír, třebaže se ho na něj nikdo neptal.

Unislav jedoucí za nimi si slyšitelně povzdechl, pak luskl prsty a nad jeho hlavou vzplanulo slabé chladně bílé světlo.

Trpimír se udiveně ohlédl za sebe a i on rychle pochopil. „Ten smradlavej skrček je čaroděj?“

„Ten...“ Vladislav chvíli hledal vhodné označení pro Unislava, „ten přírodní muž nám dneska v noci zachránil krk.“

„Čaroděj! Myslel sem si, že se všichni ti mágové už dávno navzájem povraždili a ti, co přežili, odpluli se staženými ocasy někam za moře. A nechybí nám.“ Trpimír si odplivl.

Unislav na to nic neřekl, avšak světlo nepohasínalo.

Vladislav měl s čaroději docela velké zkušenosti a ani jemu nepřiřostli k srdci. Přesto cítil, že by se jich měl zastat.

„Znal sem pár čarodějů...“ — *a taky jednu čarodějkou*, „a ani oni to neměli lehký. Jeden mi řek', že se nechtěl stát čarodějem, ale prostě neměl na vybranou. Bylo to silnější než on.“

„Mě kvůli tomu vyhnali z mý rodný vesnice,“ podotkl Unislav. „Hezkejch pár let sem žil v lesích a nebylo to vůbec snadný. Zařek' sem se, že už nikdy neudělám žádný kouzlo před lidma nebo dokonce pro lidi. A nebejt pana Vladislava, kterej mi ukázal, jak se maj lidi k sobě chovat, tak bysem to neporušil. Zkusil sem bejt jako on, ale teď toho lituju.“

Světlo Unislavova kouzla nebylo příliš zářivé, ale koním stačilo. Krasavice přešla do cvalu a ostatní koně se nedali zahanbit.

Vladislav nakonec ztratil přehled o čase i o ujetých mílích, ale když ho začala bolet záda, zadoufal, že za chvíli přijde svítání a on v něm spatří hradní skálu po levici.

Avšak dříve než jitro přišel šíp. Strhl mu přilbici s hlavy a zmizel někde po jeho levici.

Unislavovo světlo se o něco víc rozzářilo a on uviděl lučištníka. Stál na nevysokém balvanu a clonil si oči před září, jež ho oslepovala. Vladislav zareagoval rychle. Svezl se s Krasavice a strhl s sebou i Růženku.

„Schovej se tady za koníčka a poslouchej strejdu Unislava“, stačil jí říci, dříve než se opatrně vydal k balvanu. Zvolil docela velký obchvat, a tak ke skále přiběhl, aniž by si ho lučištník všiml. Ten se mezitím vzpamatoval z oslnění a založil do luku nový šíp. Vladislav se rozběhl, aby ho zastavil, ale podcenil jak výšku balvanu, tak svůj věk. Když se po třech sýpavých nádeších vydrápal na temeno, bylo už pozdě. Šíp opustil lučiště a vzápětí magické světlo viditelně pohaslo. Přesto mu ještě poskytlo dost času na obranu před lučištníkovým výpadem i na boj s jeho dvěma druhy. Na druhé straně balvanu mezitím zapracoval i Trpimír.

Když skončili, vrátili se oba ke koním. Unislav ležel na zemi a jeho kouzlo vydávalo záři světlušky přebornice. Růženka seděla u něj a hladila ho po vlasech. Navíc si šeptem povídali. Vladislav zaslechl jen konec jejich rozhovoru.

„Strejdo Unislave, bolí tě to?“

„Ne Růženko, nebolí.“ Jeho hlas však říkal něco jiného a musela to poznat i malá holka.

„Mám tě moc ráda, strejdo.“

Vladislav k nim přiklekl, čaroděj na něj krátce pohlédl a řekl už jen jediné slovo: „Nelituju.“ Svět se ponořil zpátky do temnoty a Vladislav vzal Růženku za ruku, v níž svírala dárek.

„Škoda, čaroděj se mi mohl ještě hodit,“ konstatoval Trpimír bez stopy jakékoliv emoce v hlase.

— *Škoda je každýho dobrýho člověka a jeden takovej právě zemřel.*

Studený vítr vanoucí ze severu přinášel ledové krystalky a dával všem jasně najevo, že zima to ještě úplně nevzdala. Na oseckém hřbitově se shromáždili osadníci i vojáci, aby se rozloučili se svými blízkými i přáteli. Chyběli jen staří, nemocní či těžce zranění. Byla zima a tak se dlouho nezdrželi. Každý přisypal svou hrst prsti a starosta pronesl krátkou řeč. Pohřeb skončil zpěvem *Písně vzpomínky*. Započal ji starostův mužný baryton, po prvním dvojverší se připojil ucházející tenor Vilémův spolu s Panovou flétnou jednoho ze svobodníků, a než píseň dospěla k refrénu, zpíval ji sbor mnoha desítek hrdel. Vladislav tuto pomořanskou píseň neznal, ale i jeho uchvátila krásná melodie a i jemu ta slova vycházela z nitra. Neuměl zpívat, svým hlasem stěží pokrýval oktávu, přesto se i on nakonec rozhodl podílet na souznění repetice refrénu.

*Roky plynou, však přijde den,
kdy vzpomínky a těžký sen
se narodí a smrti dech
život zradí, v těch temných dnech.
Život je pryč, nešť vzpomeň těch,
co žili s námi v starostech.
Život je pryč, nešť vzpomeň těch,
co žili s námi v radostech.*

Vladislav se však rozhodl na hřbitově ještě pár minut setrvat a osaměle vzdorovat severáku. Stál v zamyšlení nad hrobem, kde spočinulo Unislavovo tělo a hleděl vzhůru na oblaka, jež v očekávání nadcházející bouře divoce vířila a o překot se hnala na jih.

Unislav nebyl jediný mrtvý, kterého dnešního dne uložili k věčnému odpočinku, avšak s ostatními se už stačil rozloučit. U Valibora si slíbil, že na něj nebude vzpomínat jen ve zlém, u nebohé Miroslavy, jejíž tělo našli v lese, hodlal nezapomenout a u dvojice vojáků se pomodlil k bohům za štěstí, které stálo při něm, ale je bylo předčasně opustilo.

U Unislava to bylo horší. Nebyl to jeho přítel a vyměnil si s ním jen několik vět. Bližšímu seznámení bránil značný hodnostní odstup i nevalná Unislavova hygiena.

Přesto nemohl zapomenout na Růženčin radostný údiv, když jí byl čaroděj vykouzil figurku, ani na jeho poslední slova. Nelitoval svého života ani smrti, přestože ho předtím nikdo nemiloval ani nezískal žádné přátele.

— *On nežil v radosti. Přesto řek': „Nelituju!“ Budu si to moct říct i já v hodině své smrti?*

Znával povícero čarodějů, ale žádný nebyl jako Unislav. Všichni ostatní totiž byli sebestředné bytosti s přebujelým sebevědomím.

— *Přesto měli všichni něco společný. Nemohli žít s běžnýma lidma. Tedy alespoň ne snadno a ne na dlouho.*

„Strejdo Vladislave, můžu jim nosit kytičky na hrob?“

Vladislav shlédl dolů, odkud hlásek přicházel, a spatřil Růženku. Stála kousek od čarodějova hrobu, tekly jí slzy a v rukou držela pohřešované a znovunalezené koťátko.

„Myslím, že budou rádi.“ — *A nejen oni.*

Růženku však nazpět přivedlo něco jiného. „Myslím, že za všechno to můžu já. Kvůli mně umřeli. Miroslava i strejda čaroděj.“

— Ona za to nemůže. Ona nezabýjela, ani si to nepřála. Naopak chtěla zachránit bezbrannýho živýho tvora. A tíha odpovědnosti za smrt přátel může zlomit i dospělýho.

„Měla si poslouchat rodiče, Růženko, a měla si mi věřit. Ale byl to jejich osud a dostih' by je tak jako tak. Teď už je nic nebolí.“

„Já už je budu poslouchat, strejdo. Slibuju.“

„Dobře, věřím ti. Stejně jako věřím, že strejdovi a Miroslavě budeš nosit ty kytičky. Ale teď už musíš jít domů. Je zima a prochladla bys stejně jako tvoje koťátko.“ Vladislav se zamyslel. „Nechtěla by ses projet na Krasavici? Budeš tak doma dřív než maminka s tatínkem.“

„Na Krasavici? Na tvý bílý kobylce?“ Oči jí zazářily. „Ty přece dobře víš, že jo.“

Vladislav zapískal a ze vzdáleného hájku zaznělo zarehtání a po chvíli se na obzoru objevila sluncem ozářená silueta bílého koně na popředí černého mračna nad ještě temnějším hvozdem.

Na zpáteční cestu do Styru vyrazili dalšího dne brzy ráno. Nebyli sami, neboť je doprovázely dva tucty osadníků, kteří už neměli sílu žít na hranicích království a přitom měli svobodu pohybu. I přesto jim někdo chyběl.

Jaroslav se rozhodl zůstat na oseckém hradě. Vladislav ho jmenoval prozatímním velitelem a byl si jist, že král to jmenování potvrdí. Všeobecně se šušovalo, že za tím stojí pekařova dcera. Vladislav však byl dobrý pozorovatel a měl jiné vysvětlení, přestože si ho nechal pro sebe. Během těch několika posledních dnů si všiml,

že jeho pobočník tráví překvapivě mnoho času s desátníkem Hroznatou.

V přístavišti u mořského zálivu je k Vladislavovu překvapení čekala velká loď. Připlula s nákladem zboží pro osadníky a na zpáteční cestě nabízela převoz do Prahy, hlavního pomořanského přístavu v deltě řeky Styru, spojených vod tekoucích z velkého jezera.

Vladislav ještě na námořní lodi necestoval, pročež se nalodění nejdříve bránil. Až do chvíle, kdy se mu Vilém nabídl, že ho po souši doprovodí. Představa dalších večerů, v nichž bude hlavním epickým hrdinou, hravě překonala strach z moře.

Moře se mu za to odvděčilo krásným počasím, v němž zlátko v ranních paprscích, temně modralo o odpolednách a večer rudlo zapadajícím sluncem. Každý den setrval celých hodiny na palubě a pozoroval lehce zvlněnou hladinu setkávající se s obzorem.

Vilém trávil většinu času v podpalubí s Trpimírem. První večer mu recitoval dokončené části historické epické fresky *Stráž severu* o pomořanských vévodech. Na té pracoval téměř celý čas, co strávili v Ostrohu, a už nyní značně rozsáhlá báseň byla plná velkých slov o šťastné budoucnosti pomořanské země a jejího lidu pod vedením muže z vévodské krve.

V další dnech Trpimírovi pomáhal s svoláním k národu, jenž si s epickou básní nezadal. Velký Trpimír v ní přísliboval velký úklid, jenž ze země vymete vše staré a shnilé a smyje veškerou špínu lži a nenávisť. A poté na troskách zvrhlého světa a z jeho popela vystane svět nový – spravedlivější a radostnější.

Vladislav se toho raději nezúčastňoval, neboť viděl svět mnohem přízemněji. Z jeho pohledu byl také špinavý a nespravedlivý, ale byla to jen odvrácená strana lidské svobody. Temná strana lidské

mysli, jež nezmizí tím, že pozabíjíte ty, z jejichž zlého úmyslu nebo jen ze strachu či obav vyvěrá.

Na Střekyňském hradě zůstal můj pobočník seržant Jaroslav, a to na svou žádost. Určitě se postará o obnovení dobrý spolupráce vojáků s osadníky i o posílení obrany hradu. Otázkou je, jestli to bude stačit, jelikož ústup barbarů je určitě jen dočasný a město se prozatím samo neubrání. Doporučil by jsem převelet tam tak dvě desítky mužů a taky posílit Jaroslavovu autoritu královským jmenováním.

Rád by jsem Tě taky požádal, zda by jsi nedal milost bývalému zástupci mincmistra a nyní starostovi Jaroplukovi. To on přispěl největší mírou k tomu, že zemřeli jen čtyři naši lidi, a i jinak mě podporoval v mé práci. Tím, že mu vrátíš svobodu, oceníš jeho zásluhy a přitom o něho nepřijdeš, jelikož se Osek stal jeho novým domovem. Je to tvrdý a drsný místo, který mu ale přirostlo k srdci.

— I já sem tam nechal kousek toho svého... To tam psát ale radši nebudu.

Vladislav zakončil inspekční zprávu, ale pokračovat v dopise se mu příliš nechtělo. Namočil pero do inkoustu, rozhlédl se po neúrodném hostinském pokoji, napsal jen pár dalších vět a opět se ponořil do vzpomínek.

Ted' ale přejdu k důležitým věcem, u kterých hrozí nebezpečí z prodlení. K věcem, kvůli kterým už tekla krev a další může ještě vytýct.

Do Prahy připluli čtvrtého dne s ranním přílivem. Vladislavovi stačil jediný pohled, aby poznal, že dny odpočinku nenávratně skončily. Na začátku přístavního mola stála švadrona jezdců s rudomodrým praporcem pomořanských vévodů a její velitel sledoval připlouvající loď clone si dlaní oči před září vycházejícího slunce.

Trpimír, který vystoupal na palubu s prvními paprsky nového dne, se též zadíval na čekající jezdce.

„Neměl bys nějak zmizet?“ zeptal se ho Vladislav, přestože neviděl mnoho příležitostí, jak to udělat.

„Proč?“ odpověděl otázkou Trpimír a zamával jezcům pravicí. Velitel švadrony spustil ruku a něco zavelel. „Jsou to moji lidé. Takže už to začalo.“

Vladislav se zdržel komentáře a rozhodl se počkat, jak se situace vyvine. Pro jistotu se ale připravil na obě varianty budoucího vývoje.

„Vévodo Trpimíre, sme rádi že ste dorazil,“ pronesl zachmuřený velitel, podle přílby vyšší důstojník.

„Jaká je situace, kapitáne Dobromíre?“

„Vévoda zemřel předevčírem. Nám se podařilo převzít vládu v hlavním městě a v jeho okolí. Na naší straně jsou i další blízká města, ale zatím nemáme moc zpráv z venkova.“

„A Styrský hrad?“

„Drží ho stále Miroslavi muži.“

„A Miroslav?“

„Miroslav se prej opevnil ve Vrchtyří a shání muže do svýho voj-ska. Už nám stačil přeplatit sedmidolský žoldnéře.“

„Takže boj?“

„Boj už začal, pane vévodo Trpimíre. Část Styru lehla popelem a na jezeře vzplanul vor s nevinnejma vesničanama.“

Trpimír se obrátil k Vladislavovi, který z lodi vycházel těsně za ním.

„Ted', doufám, vidíš, pane, proč bojujeme. Nepřidáš se ke mně? Nepřipojíš svůj meč k mému? Prospěješ tím sobě i svému králi.“

Vladislav se dlouho nerozmýšlel. „Ne, pane Trpimíre. Není to moje věc. Nemám žádnéj rozkaz od svýho krále a rozhodnutí je přitom na něm. A není to jen můj král, ale náš král.“

„To chceš, aby tady vládl ten bastard?“

— *Hoši vévodští by si měli ujasnit, kdo je tady bastard.* „Ne, nechci. Ale já o tom nerozhoduju. Rozhoduje o tom pomořanskej sněm a jeho rozhodnutí musí schválit král.“

„Sněm je na mý straně a krále stačí postavit před hotovou věc. Bude rád, když tady nebude vládnout jeho dávný nepřítel.“

„I přesto zůstanu neutrální a počkám na rozhodnutí krále.“

„Nemáš spíš strach, pane? Slyšel jsem, žeš prý nikdy nebojoval ve skutečný bitvě.“

Vladislav si vzpomněl na rozhovor vévody Boleslava s týnskými šlechtici před branami citadely onoho dávného dne, kdy přijel po-prvé do Týna; a podařilo se mu tak zachovat si klidnou hlavu.

„Mě nevyprovokuješ, pane Trpimíre. A i tobě radím, nejdříve přemýšlej, a až pak sahej po meči.“

„Nepoučuj mě, co mám dělat. Když nechceš ty, tak se k nám možná bude chtít připojit můj přítel básník.“

Vilém zatím rozhovor sledoval zpovzdálí, ale Vladislav si všiml, že pozorně poslouchá.

„Jsem muž pera, nikoliv meče, Trpimíre.“

„Nemusíš za naši věc bojovat mečem. Stačí když do toho vložíš svůj talent. Posílíš srdce lidí, když jim budeš vyprávět o dávných vévodech a o odpovědnosti, kterou má každý muž z jejich krve.“

„Láká mě to, Trpimíre.“

„Pojď se mnou a budeš ověnčen nesmrtelnou slávou. Navždy budeš básník, jenž opěvoval návrat Pomořan do rukou právoplatného vévody.“

„Musím si o tom nejdřív promluvit s Vladislavem, Trpimíre.“

„Když musíš, tak musíš, ale na rozhodnutí máš jen pár minut. Pak odjíždím převzít vrchní velení.“

Trpimír a jeho kapitán zamířili na pevnou zem a Vladislav s Vilémem se vydali na druhý konec dřevěného mola.

„Proč ho nepodpoříš?“ zeptal se Vilém, když si byl jist, že jeho přítel nepromluví jako první. Vladislav totiž mlčel a rozhlížel se po černých vodách přístavní laguny.

„Myslím, že sem to už několikrát říkal, Viléme. Nemůžu jednat bez konzultace s králem. Já tady nevládnou, ale on ano.“

„Boleslav tě jistě podpoří, pokud budeš na správné straně.“

Vladislav se konečně podíval Vilémovi přímo do očí. „Já si ale zdaleka nejsem jistý, že bysem byl na té správné straně.“

„Snad nechceš říct, že v právu je Miroslav.“

„Nevím, kdo je v právu. Jediný, co vím jistě je to, že nejsem na straně Miroslava. Ale to neznamená, že sem na straně Trpimíra.“

„Vždycky musíš být na nějaké straně.“

„Nemusím. Jsem královskéj kapitán, a tak nepotřebuju bejt poskok ani jednoho z těch dvou kohoutů na pomořanským smetišti.“

„Ty si to možná můžeš dovolit. Ale já ne. Nemůžu zůstat stát, když se dějiny valí kolem nás. A když mám tu možnost, tak pomohu svému příteli, stejně jako jsem kdysi pomohl tobě.“

„Teď je jiná situace, Viléme.“

„V čem?“

„Tehdá to mohlo přinést po dlouhý době mír a teď to povede ke zbytečnému krveprolití a nemusí se to omezit jen na Pomořany.“

„I tehdy vyteklo dost krve a mohlo být i hůř. Naopak nyní to může skončit za pár dnů, když se Trpimírovi podaří získat širokou podporu. A já mu v tom rád pomůžu. Není to spíš tím, že už jsi starší a bojíš se krále?“

„Já se nebojím krále, já se bojím o osud království. A sem opravdu o pár let starší a byl bysem rád, kdyby to, co sem kdysi pomoh' vybudovat, existovalo alespoň po dobu mého života. Už prostě nechci zažít občanskou válku. A rozhodně ne s tímhle člověkem.“

„Takže je to i osobní.“

„Skoro všechno je nějak osobní. Politika je vždycky o lidech a Trpimír si mě nezískal. Myslí příliš na svou slávu. Ty si ale dělej, co chceš, Viléme. Si dospělej chlap a určitě víš, co děláš.“

„To vím, Vladislave. A co budeš dělat ty?“

„Pokusím se vrátit do Týna, a pak domů. Hodně štěstí, Viléme.“

„I tobě hodně štěstí. Doufám, že se brzy zase uvidíme.“

— *Taky doufám, ale moc tomu nevěřím.*

Už při vylovení v Prazích jsme se dozvěděli, že starý vévoda zemřel a v zemi vypukla občanská válka. Trpimír se mě snažil znovu získat na svou stranu, ale opět jsem odmítl. Jako královský kapitán a hradský korouhevní pán mám jen jednoho velitele. Trpimír se cítí ukřivděnej a více než o prospěch země mu jde o osobní satisfakci a slávu.

Navíc mu tak zcela nedůvěřuju ve věci loajality ke Tvý osobě. Mezi jeho cíle rozhodně patří oslabení královské moci v Pomořanech.

Důsledkem tohoto rozhodnutí jsem nicméně zůstal sám v Prazích pouze se svou kobylkou, protože mě opustil i přítel Vilém. Vydal jsem se tedy přímo do Týna vyhýbajíc se městu Styru. Po několika málo desítkách mil ztratila ale Krasavice podkovu a nikde v okolí není žádnéj kovář. Uvázl sem tak v malým hostinci na břehu Styrskýho jezera tři míle od Sukoslavi mezi vojsky obou pretendentů vévodskýho stolce. Od Urchtyří sem táhne Miroslav a od Styru Trpimír.

Rozhodni se, co učiníš v tý věci, můj králi. Nezohledňuj mý současný svízelný postavení ani mý osobní názory na oba muže. Rozhodni se podle toho, co bude lepší pro mír v království.

Dopis ti posílám po synovi zdejšího hostinskýho, který se mi sám nabídl z mladický nerozvážnosti, neschopnej vidět nebezpečí a přijmout rady zkušenějšího muže. Přijmi ho, prosím, a poděkuj mu.

Nezapomeň ode mě, švagře, pozdravovat mou milovanou sestru.

Venku pro jednu vládl teplý a vlahý jarní podvečer. I proto si Vladislav vyšel na krátkou procházku k jezeru. Pro jistotu si vzal meč i dýku, cestovní kapitánskou přilbu však nahradil apartním klo-

boučkem v korouhevních barvách, který mu Přibyslava koupila k výročí jejich svatby před necelým rokem, a prozatím neměl příliš příležitostí k jeho nošení.

Slunce už zapadlo za vzdálené ledové štíty a zemi postupně pohlcovalo šero přicházející noci, když se pomalu vydal po zemské cestě vedoucí krásnou alejí lip k hostinci

Ticho usínající přírody však brzy narušily zvuky kopyt. Vladislav se otočil a spatřil v dálce osamělého jezdce. To nepředstavovalo bezprostřední nebezpečí, a tak mu na chvíli přestal věnovat pozornost. Kuň se ale rychle blížil, Vladislav se tedy pro jistotu znovu ohlédl a pravicí sevřel jílec dýky.

Jezdec měl čelo a oči zakryté kápí a v houstnoucím soumraku nešlo jeho tvář rozpoznat. Přehnal se kolem něj bez zpomalení, po pár sázích však koně skoro na místě zadržel. Obrátil se a zvolal: „Vladislave, jsi to ty?“

Vladislav ho nyní snadno identifikoval po hlase. „Sem, Viléme.“

„V tom klobouku jsem tě nemohl poznat.“ Vilém otočil koně, vrátil se a opustiv sedlo Vladislava srdečně objal.

„Nečekal sem tě tady, Viléme. Myslel sem, že si pořád s tím svým skorovévodou.“

„Utíkám od něj, Vladislave. Ten se ale vybarvil! Hned, jak dostal do svých rukou moc, se začal mstít. Každý den či spíše každou hodinu se popravovalo a ti, co skončili na šibenici, mohli být ještě rádi. Předevčírem nechal vzít ztečí hrad. Zahynuly přitom desítky jeho vojáků a když hrad včera v poledne padl, nechal pobít všechny přeživší obránce, přestože se vzdali. Tak jsem mu při večeři jemně naznačil, že se chová jako tyran. A víš, co mi na to řekl?“

„Nevím,“ odpověděl Vladislav, byť živě tušil, jak asi vypadalo Vilémovo jemné naznačení, a také si dokázal představit Trpimírovu reakci. Navíc to byla zcela jistě jen řečnická otázka.

„Že by prý jeho předci dali muže, jenž by se opovážil říct svému vévodovi tyran, trhat koňmi. On je ale osvícený panovník a já jeho přítel, takže mi to odpustí. Ale jen pro jednu. Ještě téhož večera jsem si vzal koně, kterého mi ten mizera předtím daroval, a bez rozloučení opustil Styr.“

— *Ten »mizera« ti daroval hřebce, za kterýho by se nestyděl ani sám král. Krasavice bude mít dalšího šamstra, a to je teď ke stáru hodně vybírává.* „Takže teď už to není nástupce chrabrejch vévodů a nová naděje Pomořan?“

„Chceš abych se kál? Máš pravdu, byl jsem naivní, přiznávám to.“

„Každý může udělat chybu, když posuzuje jinýho člověka. Mohlo to být naopak, a pak bysem mu křivdil já. Důležitý je si tu chybu přiznat.“

„Pomůžeš mi utéci? Někam daleko z tohoto smetiště, co nejdál od těch mocichtivých kohoutů.“

„To nebude tak snadný. Krasavice ztratila podkovu a kovář tady bude až zejtra ráno. Navíc sme obklíčený z obou stran a ani Miroslov není náš přítel. Dobře víš, cos o něm napsal.“

„Ale zkusit to můžeme?“

„Chtěl sem tady zůstat až do zítřka, ale teď vidím, že to není nejlepší nápad. Holt půjdu do Sukoslavi pěšky a Krasavici povedu.“

„Děkuju, Vladislave. Můžeme jet spolu na mém koni. Myslím, že nás unese oba.“

Vladislav se už ale na svého přítele nedíval a jeho tvář náhle pobledla. „Moc mi neděkuj,“ prohlásil a rukou ukázal směrem

k hostinci. „Ted' nás nejspíš čeká hodně nepříjemnej rozhovor s Miroslavem.“

Od hostince skutečně přijížděla skupina jezdců s vysokým zachmuřeným šlechticem v čele. Vladislav se s jediným legitimním vévodovým synem setkal jen jednou krátce po bitvě u Králova stolce, ale i po letech ho snadno poznal podle přezíravého výrazu a tmavého výbojného knírku.

Z ostatních mužů na koních dva znal od vidění a s jedním před pár hodinami vedl dlouhý rozhovor. Hostinského syn seděl v sedle s rukama spoutanýma za zády a jeho vranku vedl voják, jenž měl levé oko skryté pod zkrvaveným obvazem, pročež se veškeré jeho pocity musely soustředit do zbývající poloviny tváře. Nebylo ji ale těžké přecíst, vše totiž přebíjela jen jediná avšak o to silnější emoce – bezbřehý vztek.

„Tak se opět vidíme, korouhevní pane,“ promluvil jako první vévoda. „Není to ale radostný setkání, hlavně tedy pro vás. Kdybys em vás býval potkal už včera, tak by ste se už pár hodin houpal na nějakým stromě. Dneska dopoledne však můj muži zajali tady toho mladýho muže a našli u něho zajímavý dopis. Od někoho, kdo nemá zrovna v lásce můjho polobratra a králi říká švagr. Proto sem si řek': ‚Nazval mě sice hajzlem a zesměšnil před mými muži, ale může se mi možná hodit. Pověsit ho přeci můžeš dát i zítra, pozítří, nebo až za pár let.‘ Doufám tedy, že přijmete můj pozvání, pane kapitáne.“

Vladislav se rozhodl mlčet, a tak opět promluvil Miroslav, dívaje se tentokrát na Viléma. „Vynahradiť si to můžu s dalším pánem. Rytíř Vilém, básník, který napsal báseň o mém pádu. Jak to jen bylo?“ Vévodovi se zkrabatilo čelo v hraném usilovném přemýšlení.

*„Mladý vévoda, velitel nemoudrých mužů
vytáhl z města vysokých věží
by utkal se vzdorně s týnskými voji
v ztraceném boji v pak necti pad’.*

Takový verše žádnýho muže nepotěší. Za ně by si zasloužil zajímavější smrt než oběšení. Ale času je málo, takže ho trochu naklepejte meči ,a pak pověste na támhletý borovici.“

Jindy tak hovorný Vilém se nevzmohl na odpověď, protože ho musel zastoupit Vladislav: „I on se ti může hodit, pane. Je hodně pružný, takže může oslavit i tvý činy. On jedinej ti může zajistit nesmrtelnost.“

Miroslav se zamyslel, tentokrát doopravdy. „No, můžeme to zkusit. Dám mu dvanáct hodin, a pokud do té doby nevyplodí nesmrtelný dílo o mý osobě, tak ho dám roztrhat koňmi.“

„A pokud to dokáže?“

„Pak mi může být taky užitečný. Aspoň prozatím.“ Miroslav se rozhlédl kolem sebe. „Dost ale bylo milosrdenství. Dneska sem ještě nedal nikoho pověsit. Ještěže mám dalšího adepta na oprátku. Když ho zajímali, zranil tři mý muže. A když pak chtěl v nestřeženém okamžiku utýct, připravil mýho desátníka o oko.“ Mladý syn hospodského, na němž spočinul Miroslavův zrak, se ani nezachvěl, ale jeho pohled Vladislava zabolet až někde hluboko v nitru v těsné blízkosti srdce.

„Myslím, že napíšu jinej a lepší dopis králi – víc vyváženěj. A proto potřebuju posla, kterej by ho doručil. Někoho, komu by král důvěřoval. Někoho, kdo není zainteresovanej v týhle záležitosti.“

„Dobrý pokus, korouhevní pane. Ale on už zainteresovaný je. A to pořádně – svou hlavou. A navíc není těžký najít jinýho takovýho mlíčňáka a navíc úplně nezaintеровanýho.“

„Prosím, pane vévodo, za toho mlíčňáka, ze kterýho by moh’ vyrůst dobrej chlap,“ pronesl překvapivě uctivým hlasem Vladislav a lehce se uklonil.

Miroslav se podíval Vladislavovi do očí, nic neřekl, ale po pár vteřinách dal rukou signál, aby je obklopili ozbrojenci a doprovodili k hostinci.

Hostinec se stal hlavním Miroslavovým stanem a Vladislav s Vilémem dostali k obývání kozí chlívek na konci velkého dvora. Chlívek zezadu chránila masivní zeď a zepředu trojčlenná hlídka.

Vilém seděl u improvizovaného stolku a snažil se nacházet ucházející aliterace. Vladislav ležel na seně, hleděl na nízký strop pokrytý nepřehlednou sítí pavučin a snažil se přemýšlet.

Ruch na dvoře utichl až pozdě v noci, ale nová stráž zůstala bdělá. Vladislav opatrně nahlížel škvírou a kroutil hlavou.

„Nemáme šanci utýct, Viléme. Kolik už máš slok?“

„Jen asi třicet, moc mi to nejde. Nejsem zase tak pružný, jak si myslíš. Vždycky do toho dávám i kousek sebe, jak vidím svět, či jak bych ho rád viděl. Hrdinný Miroslav do žádného z těch světů nepasuje.“

„Omlouvám se. Nemyslel sem to zle. V tu chvíli mě ale nic jinýho nenapadlo.“

„Děkuju ti. Víím, proč jsi to řekl. V tomhle jsi chytřejší než já. Ačkoliv mi to možná nepomůže. Bolí to hodně, když tě trhají koňmi?“

„Nevím. Sloužím králi, kterej takový věci nedělá. Ale ty tu epickou báseň určitě zvládneš. Nepochybuju o tom, že na to máš. Nepůjde ti to od sice srdce, ale můžeš využít i jiný orgány. Mozek například.“

Vilémovo básnické vystoupení přilákalo davy. Miroslavovi vojáci obsadili každíčkou čtvereční píd' dvora, seděli na střechách chlévů a dřevníků a jeden se dokonce vydrápal na komín kovárny.

Vladislav se nemusel tísnit, neboť seděl vedle Miroslava na vyvýšeném pódiu. Pohodlí i umělecký zážitek mu sice trochu kazil provaz pevně uvázaný kolem jeho rukou, ale na druhou stranu

měl ten nejlepší výhled. Vilém už po prvních verších zapomněl na nervozitu pramenící z toho, že mu jde o život, a probudil se v něm herec, jenž dokáže zakrýt i drobné nedokonalosti básnického díla. Byl sotva v polovině, když i otrlí knechti začali slzet. Po skončení autorské recitace se začaly ozývat obdivné výkřiky od vojáckého „kurva, to bylo ale maso“ až po intelektuálštější „*Bitva pod Tejnem* je proti tomu hadr.“

Vladislava to nepřekvapilo, Vilém už před dlouhým časem venetský národní epos »pietně zrestauroval« a ta asi pětina, co doplnil, patřila k tomu nejlepšímu v celé básni. Sám si však přítelův přednes příliš neužil, neboť pozorně sledoval Miroslava. Vilém se totiž tak úplně nevzdal umělecké svobody a v rámci díla přestřel portrét ideálního panovníka, jenž nedává zabíjet lidi na potkání a dbá o to, aby vzkvétala celá země, nikoliv jen jeho majetek. Použil dokonce Trpimíra jako příklad vojevůdce, pro nějž jsou vojáci jen lidský materiál. Miroslavovo jméno se v celé básni objevilo jen třikrát a pokaždé s nevyslovenou, přesto zřejmou otázkou, zda bude s to navázat na odkaz svých předků.

Miroslava tvář po celou dobu nevyjadřovala žádné emoce, byť bylo zřejmé, že pozorně poslouchá. Po skončení vystoupení nechal odeznít nadšené výkřiky, a až poté promluvil.

„Děkuju panu básníkovi za hezkou básničku...“ Vilémův napjatý výraz trochu povolil, ačkoliv si v žádném případě netroufl protestovat proti označení »básnička«, jež by ho jinak k smrti urazilo. „... a i když s ní nemohu zcela souhlasit,...“ básnickovy rty se znovu zachvěly, „...je určitě pobídkou k zamyšlení. Proto doufám, že nás rytíř Vilém brzy obdaří dalšími básnickými veledíly.“

Rytíř si až nyní dovolil svou znovu získanou naději vyjádřit slyšitelným výdechem.

Ještě téhož dne odpoledne opustili hostinec a táhli podél jezera k hlavnímu městu země. Vladislavovi a Vilémovi bylo dovoleno osedlat své koně, a dokonce jim ani nesvázali ruce. Útěk však byl nemožný, neboť je celou cestu obklopovala Miroslavova osobní garda.

Večer se utábořili na rozlehlé louce plné pampelišek a Miroslav požádal Viléma o další vystoupení. Vladislav si všiml, že tentokrát to byla žádost, nikoliv příkaz. Vilém zvolil *Bitvu pod Týnem* a Miroslav souhlasil. Vojáci mu postavili provizorní pódium na okraji tábora kousek od jezera, a když se na soumravné obloze objevily první hvězdy, začal spatra recitovat první sloky předlouhé básně.

Běžný táborový život to nicméně příliš neovlivnilo. Většina vojáků vykonávala své běžné životní potřeby, počínaje návštěvou improvizovaného nevěstince v jednom ze stanů a posilujícím spánkem konče. Hojně navštěvovaný byl i pivní večírek s pečeným kancem, který u jednoho z ohňů uspořádali sedmidolští žoldnéři. Pozvali na něj i Vladislava, který mezi nimi našel pár starých přátel, ale vysoká kultura u něj protentokrát zvítězila.

Zařadil se tak mezi asi dvacítku posluchačů, kteří obklopili pódium a zaposlouchali se do příběhů svých předků. Tentokrát seděli na příkrývkách či leželi opřeni o sedla, a mnozí přitom pojídali preclíky, o něž se podělil syn sukoslavského pekaře, kterému je přivezla jeho sestra. S postupující nocí navíc přicházeli další muži, kteří už byli unaveni obžerstvím či smilstvem a zároveň jim nebránila lenost či vojácká pýcha.

Nikdo z posluchačů nezůstal nepohnut, neboť Vilém podal jeden z nejlepších výkonů svého života. Dokonce i Miroslavovi zvlhl zrak, když báseň dospěla k pádu Lumíra, Ventslavova druhá ve zbrani. V odrazu plamenů blízkého ohně si toho všiml i Vladislav a na chvíli to odklonilo pesimistický tok jeho myšlenek.

— *Má v sobě aspoň trochu citu. Ale stačí to? Je snadný plakat nad smrtí dávno mrtvého hrdiny. Mnohem jednodušší než najít to špatný v sobě.*

Druhý den ráno se na severním obzoru objevila jiná armáda. Ačkoliv byla prozatím na hony daleko, bylo už možno rozeznat Trpimíra v jejím čele. Jeho zbroj zlatě zářila v paprscích vycházejícího slunce a nad hlavou mu vlála rudomodrá standartta.

Miroslav, vedle něhož stáli, si právě oblékal svou černou zbroj a i jeho doprovázel praporečník s touž vévodskou standartou. Když mu pomohli na koně, shlédli na Vladislava. „Zůstanete tady, korouhevní pane. Nechám tady pár svých mužů, aby vás strážili. Jste pro mě totiž pořád ještě hodně užitečný. Když ale prohraju, tak ste oba svobodní. Můžete přejít k mému bratrovi, ale myslím, že to neuděláte. Vraťte se ke svému králi a pomozte mu porazit toho uzurpátora. Nejsem váš přítel a ani vy můj a nevěřím, že se to změní, když se vám teď omluvím. Některá slova a činy nelze vzít zpět. Přesto se vám omlouvám za to, co jsem před pár lety řekl o vaší matce i sestře. Možná už nebudu mít další příležitost.“ Miroslav domluvil a nečekaje na odpověď bodl koně do slabin a rozjel se do čela svých mužů.

„Komu přeješ, aby vyhrál?“ zeptal se Vilém.

„Nevím. Ani jeden není můj přítel a žádnéj z nich nebude dobrým vévodou,“ odvětil Vladislav, ale v jeho srdci se už váhy mírně převážily na jednu ze stran.

Bitva trvala přes hodinu a louku žlutých pampelišek podupala kopyta i těžké boty pěšáků a zkropila krev mužů i jejich koní. Všu-
de kolem vládl zdánlivý mír, jak na klidné hladině jezera, tak
v průzračném vzduchu pod blankytnými nebesy – na bitevním
poli ale vítězila smrt.

Vladislav pozorně sledoval všechny zvraty bitvy ze zeleného
pahorku zpod osamělé lípy. Krasavici bitva nezajímala, využívala
svobody k důvěrnějšímu seznámení s Vilémovým hřebcem. Jejich
stráže doháněly snídani, ale on ani Vilém neměli na jídlo ani po-
myšlení. Odmítl dokonce i pivo z čutory pozorného svobodníka.

Trpimír měl zprvu značnou početní převahu a proto se, když šlo
do tuhého, stáhl a nechal za sebe bojovat jiné. Po určitou dobu to
stačilo a Miroslav se na pár minut ocitl mezi kladivem a kovádlí-
nou. Z kritické situace ho vyprostili sedmidolští žoldnéři. Pomalu,
krok za krokem, zatlačovali Trpimírovy voje, až se v jediném zlo-
movém okamžik obrátily k nepříteli zády a muži začali hromadně
utíkat z pole.

„Běží! Už běží!“ volali vítězové a jali se stíhat zběhy. Miroslav však
dal pokyn svému pobočníkovi, aby jeho muže zastavil. Pobočník
zatroubil na roh a většina vojáků uposlechla. Ty, které přemohla
vidina krvavé odplaty, zvládli uklidnit Sedmidolští žoldnéři.

Miroslav dal svolat své důstojníky, ale ještě předtím vyslal jezdce,
aby dostihli jeho bratra. S důstojníky pár minut o něčem živě dis-
kutoval a všichni se při tom dívali na jižní obzor stejně jako větší-

na mužstva. Vladislav se tím směrem ohlédl, ale viděl jen holý hřbet s několika osamělými keři.

Až poté se Miroslav vydal směrem k nim. K Vladislavově překvapení jel sám. Byl celý od krve a jeho pancíř nesl stopy mnoha úderů mečů. Cestou sňal a zahodil zprohýbanou přílbici a kousek od Vladislava s obtížemi slezl s koně.

Tentokrát jako první promluvil Vladislav. „Zvítězil ste, pane. Jaký osud nám přinášíte?“

Miroslav pozvedl svůj bitevní meč a ukázal jím někam za Vladislavova záda. Ten se znovu ohlédl a nyní na obzoru spatřil velké vojsko. Vlála nad ním velká královská zástava s bílou osmicípou hvězdou na modrém poli.

„Tam přijíždí váš král, korouhevní pane. Rád bysem se s ním utkal, a měl tak šanci vrátit Pomořanům svobodu. Ale já i moji muži jsme příliš unavení a jak řekl tady pan básník, vévoda má dbát především o svoje lidi. Takže mi nezbývá než věřit, že je to záměr našich bohů. Jeďte za svým králem a řekněte mu, že rozhodnutí je v jeho rukou a ať bude jakýkoliv, tak se mu poddám.“

Miroslav se těžce opřel o svůj meč a gestem přivolal své strážce.

„Dost ste mu to rozhodnutí zjednodušil, pane Miroslave,“ konstatoval Vladislav dívaje se na jezdce, kteří právě dostihli Trpimíra a strhli ho s koně.

„Dal sem jim příkaz, aby ho nechali naživu.“ Vzduch proťal bolestný výkřik. „Možná ho ale přitom trochu pochroumají.“ Miroslavovi se podlomila kolena a ani jeho gardisté ho už nedokázali udržet na nohou. „Možná to bude ale on, kdo to přežije,“ zasípal sedě na zemi, „a pak ať bozi pomáhaj mým lidem.“

Přeživší vojáci pohřbívali na bitevním poli své kamarády, ale Vladislav spolu s Vilém zůstali u osamělé lípy. Tentokrát neodmítl jídlo ani pití a pozorovali chaos prozatím jen částečně organizovaný králem Boleslavem. Ten seděl na svém oblíbeném koni a udílel rozkazy. Krátce k němu přivedli i oba vévodovy syny, ale král si s nimi vyměnil jen pár vět. Až když se mu zazdalo, že všichni vědí, co dělat, se vydal k lípě.

Tam seskočil s koně a přijal úklonu a přivítání od obou mužů. „Rád tě vidím, Vladislave, i tebe, pane Viléme. Začínal jsem mít o vás strach. Hlavně potom, co jsem se od hostinského dozvěděl, že jste odjeli s Miroslavem – nedobrovolně a v poutech. A prý vám dokonce hrozil šibenicí, přestože věděl, že jste královi muži.“

„Nic se nám nestalo, králi. Miroslav se k nám choval docela dobře,“ odpověděl za oba Vilém.

„Líp než Trpimír? Řekl mi, že se s vámi oběma setkal a je váš dobrý přítel.“

„K nám se možná choval líp, ale o to hůř se choval k vlastním lidem. Ted' už ale není mým přítelem. A pokud mohu soudit, tak Vladislavovým přítelem nebyl nikdy.“

„Co ty na to, Vladislave? Zatím jsi nepromluvil.“

Vladislav se cítil na smrt unaven a nechtělo se mu odpovídat. Ne-reagovat na přímou otázku krále a především svého přítele však nechtěl. „Ani jeden z nich není můj přítel, králi, a ani jeden nebude tak dobřej vládce jako ty. Miroslav si ale na rozdíl od Trpimíra nemyslí, že je dokonalej a navíc spasitel.“

Král pohlédl na bitevní pole a zamyslel se. Mezitím od jedné z nových mohyl přišel sedmidolský desátník, a poté, co uctivě pozdravil krále, se obrátil na Vladislava. „Pane kapitáne, v bitvě zemřel náš společnej kamarád, a já bysem vás chtěl požádat, zda byste krátce nepromluvil na jeho památku.“

Vladislav se podíval na zamýšleného krále. I když se zdálo, že král nevnímá, co se kolem něj děje, tak na chvíli přerušil zadumání a řekl: „Běž tam, Vladislave. Byl to tvůj přítel.“

Vladislav se lehce uklonil a následoval desátníka. Vilém se k nim chtěl připojit, ale v jeho případě král mlčel, a Vilém si nedovolil odejít bez králova svolení.

Vladislav celou cestu přemýšlel, co řekne. Oba žoldnéři byli součástí jeho malé opovědní armády, se kterou před osmi lety zajal Miroslava a s ním se poté účastnil královské korunovace. Od té doby je však znovu spatřil až při Vilémově vystoupení na dvoře hostince. Téměř nic o nich nevěděl a vlastně si jich ani příliš nevšiml v jediné potyčce, kterou svedli pod jeho velením. Včera však za ním přišli a chovali se k němu jako ke starému příteli, navzdory tomu, že byl zajatcem jejich velitele.

Sedmidolští muži navršili pro své padlé vlastní mohyly, do níž zabodli dvě kopí s praporci klanů – bílou krokví Rasticů a rudým křížem Soběslaviců. V září jarního slunce to nevypadalo špatně, tedy alespoň pro ty živé.

— *Dva mrtví... Málo ve srovnání se zbytkem Miroslavovy armády, ve který padla téměř pětina mužů, ale zbytečně mnoho pro jejich ženy, děti a přátele.*

Necelá padesátka mužů ve zbroji pod vedením svého setníka stála u mohyly a trpělivě čekala na Vladislava.

Ten nejdříve zamířil k mohyle, vzal, jak bylo zvykem Venetů, plnou hrst čerstvě vykopané hlíny a přisypal ji ke kopím. Pak se obrátil k nastoupeným mužům. V té chvíli ho naštěstí osvětila živá vzpomínka. „Jednoho z mužů, který zde budou navěky odpočívat, sem poznal před mnoha lety, když sem mu byl velitelem. Jen proto si troufám odhadnout, co možná bylo Horymírovou poslední myšlenkou. Myslel na svou milovanou ženu, která dělá ty nejlepší borůvkový koláče na světě, na své děti, a taky na svůj domov pod zasněženými štítama na břehu průzračného horského jezera, kde je, aspoň podle mého mínění, jeden z pozemských rájů. Věděl, že nežil zbytečně a poznal ty dobré věci, pro který má smysl žít, a podělil se o ně se svými přátelama.“

Vladislav domluvil a zdálo se, že jeho řeč byla příznivě přijata. Dokonce i setník za ním přišel a poděkoval mu. „Překvapil ste mě, pane královské kapitáne. Vím, že se o nás Sedmidolácích říká, že nemáme moc přátel. My si totiž můžeme přátele vybírat. A nezáleží přitom na penězích ani na jejich moci. Ten...“ setník pohlédl na Miroslava, který stál podpírán dvěma muži u společné mohyly Pomorňanů, „si nás draze koupil, ale není to přítel. Ale vy ste, pane Vladislave, jako jeden z nás, a proto je náš domov i váš domov. Vím, že ste u nás v Sedmidolí už dlouho vítanej, ale teď ste tam nalez' další přátele.“

Nazpátek ke králi ho opět doprovázel dávný spolubojovník. Promluvil však až tehdy, když se vzdálili na půl cesty. „Moc hezky ste mluvil, pane Vladislave. Sice ste si Horymíra trochu poplet se mnou, protože to moje žena umí ty nejlepší koláče na světě a moc ste si je tehdy pochvaloval, a můj dům na rozdíl od Horymírova stojí na břehu Bledského jezera; ale to nevadí.“

Vladislav se zastavil a omluvil se: „Je mi to líto, Vratimíre. Není mi zrovna nejlíp a už uběhlo hodně času, co sem byl v Sedmidolí. Ale ty koláče byly opravdu nezapomenutelný.“

Vratimír poplácal Vladislava po rameni. „Proč by ses omlouval, kamaráde. Horymírovi to tam dole určitě nevadí a mně si tím udělal velkou radost. To pozvání platí i z mé strany. Moje Jaroslava bude taky moc ráda, žes na nás nezapomněl, a tak pro tebe napeče ty nejlepší koláče, a já ti ukážu ten náš ráj na zemi. Přijď co nejdřív, nejlíp ještě na jaře. To je to tam u nás nejkrásnější.“

Ve velkém krbu hořel oheň a Vladislav zíral do jeho plamenů. Seděl u stolu v hostinci a naproti němu si promrzlé ruce hřál král Boleslav. Přijel se svými gardisty před necelou půlhodinou, dal probudit Vladislava a pozval si ho ke krátkému rozhovoru, dříve než hodlal chladnou travnovou nocí pokračovat do Vrchtyří.

V králově tváři poznamenané ohněm se jen málokdy zračily emoce, ale Vladislav byl dokonalým čtenářem královny omezené mimiky. „Takže Miroslav už je vévodou?“ zeptal se hned po přivítání, byť si byl jist královou odpovědí, neboť králova tvář vyjadřovala unavenou spokojenost.

Vladislav se od bitvy stáhl do ústraní, léčil se a politiku nechal na králi a jeho mužích. Navíc se postaral o to, aby k němu nepronikaly žádné »nedůležité« zprávy. Namísto toho se každý den procházel po břehu jezera a spolu s novým mladým přítelem Vitimírem chodil lovit ryby do blízké řeky.

„Potvrdil jsem jen rozhodnutí sněmu. Nemám z toho radost, ale žádný jiný vhodný kandidát se nenašel. Trpimíra všichni opustili a

nikdo další z vévodské krve se nenabízí. Vždyť i ty jsi mi ho doporučil.“

„Nic takovýho sem nikdy neřek’“.

„To je pravda, ale řekls mi, že je s ním možno rozumně mluvit. A to není v takovéhle situaci málo. A také jsi řekl, že je ochoten uznat mě za krále. A to je ještě víc.“

„A poddal se ti?“

„Moc ho to netěšilo, ale před celým sněmem složil přísahu, že setrvá věrně v království. Pro dobro svých lidí i všech Venetů.“

„A Trpimír?“

„Poslal jsem ho do Střežkyňského Oseka. V okovech. Jak vím z tvého dopisu, který mi předal Miroslav, tak se tam o něj dobře postarají. Jaroslav je dobrý a zároveň spolehlivý muž. Jmenoval jsem ho kapitánem.“

„A ostatní žádosti z mého dopisu?“

„Starostovi jsem prominul zbytek doživotního trestu. A...“ král vytáhl zmuchlaný dopis z kapsy a nahlédl do něho. „třicet Miroslavových gardistů jsem poslal na výpomoc na sever. Vitimírovi, tomu synovi hostinského, jsem před pár minutami poděkoval a nabídl jsem mu, že ho přijmu do svých služeb. On ale odmítl, jelikož se prý musí postarat o tenhle hostinec a své rodiče.“

— *Alespoň jeden rozumnej chlap v celým tomhle příběhu.*

„A jaké máš plány ty, Vladislave?“

„Chci se zastavit za starejma i novejma kamarádama v Sedmidolí. Ty starý sem už neviděl celý léta.“

„To se mi hodí. Potřebuji tam vyslat důvěryhodnou osobu, abych trochu urovnal jejich vztahy s novým vévodou.“

Vladislav se rozhodl pro malou vzpouru. „Pošli tam nějakýho jinýho kapitána, Boleslave. Já sem si to už naplánoval jako dovolenou na zotavenou.“

„S Vilémem?“

— *Král ví vždycky všechno. Moh' sem tušit, že mu to vykecá.*

„I Vilém si potřebuje odpočinout. Dost ho to vzalo.“

„Zařídím dovolenou i seržantu Václavovi.“

— *A ví, co na mě platí.* „Tak dobře. Budu tam nejmíň dva týdny, můžu tak bejt pár dnů diplomatem.“

„A celé léto pak můžeš strávit doma v Černém Brodě.“

„Dáš mi na to svý královský slovo?“

„Dám. Teda pokud se nestane něco nepředvídatelného.“

Vlastislav se hořce usmál.

— *V mým životě je všechno nepředvídatelný.*

© 2023, Jiří Fišer, grafika *Dream by Wombo*

[Creative Commons:](#)

[Uved'te původ-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte 4.0 Mezinárodní License.](#)